

BOYUN EĞME

**Sola çekemezsin
sağa gidersin**

Bu eyleme renk vermek, onu sola çekmek beyhude bir çabadır ve tek bir sonuç doğurur: AKP'nin ilk yıllarında olduğu gibi, liberal-emperyalist bir operasyona soldan meşruiyet katkısı yapmak...
Kemal Okuyan ■ Sf. 19

**9 dokuz
maddede
KILIÇDAROĞLU
YÜRÜYÜŞÜ**

Sivas'tan 24 yıl sonra gerici saldırılar sürüyor...

ÖRGÜTLEN, YANGINI SÖNDÜR!

SERMAYEYE YARANMA ÇABALARI EMEKÇİ DUVARINA ÇARPIYOR / AŞKIN SÜZÜK ■ Sf. 12

ENVER
AYSEVER'LE
**BOYUN
EĞMEYEN
SORULAR**

“Adalet isteyenlere sorulacak sorular mı bunlar?”

■ Sf. 10

Sancaktepe: imam hatip kavgasında yeni etap

■ Sf. 8

**Bahçeli'nin
İslam Türk
sentezi**

Orhan Gökdemir
■ Sf. 14

21 HAZİRAN / SİNOP

Sinop Havalimanı terminal binasında inşaatında çalışan işçi yaklaşık 5 metre yükseklikten düşerek yaralandı. Yüksekte çalışmalarda yaşanan iş kazalarının nedeni kişisel koruyucu ekipman ve eğitim eksikliği sebebi olmaktadır.

22 HAZİRAN / MANİSA

İzmir-İstanbul Otoban inşaatında dozer operatörü olarak çalışan Arif Cökşenli, geçirdiği kaza sonucu yaşamını yitirdi. Kazanın neden olduğu açıklanmadı.

22 HAZİRAN / MANİSA

İnşaatın altıncı katında çalışan 19 yaşındaki Fırat Şahin dengesini kaybetti. Zemine düşen Şahin hayatını kaybetti.

23 HAZİRAN / SAKARYA

Akyazı ilçesinde aqua parkta elektrik kaçağı nedeniyle, havuzda yüzen 3 çocuk ile onları kurtarmak isteyen 2 kişi akıma kapılarak yaşamını yitirdi. Havuzun elektrik sisteminde 50-60 liralık kaçak akım rölesi bulunmadığı için havuzdakilerin elektrik akımına kapılarak yaşamlarını kaybettiği belirtildi.

25 HAZİRAN / ADANA

Foseptik çukuruna düşen 1'i kadın, 4 kişi yaşamını yitirdi. Metan zehirli olmamasına rağmen, boğucu madde özelliği vardır. Kapalı alanlara giriş için mutlaka oksijen tüpü ile girmek ve dışarıda bir kişinin bulunması ve içeri giren kişinin güvenli bir yaşam halatı ile bağlanması gerekiyor.

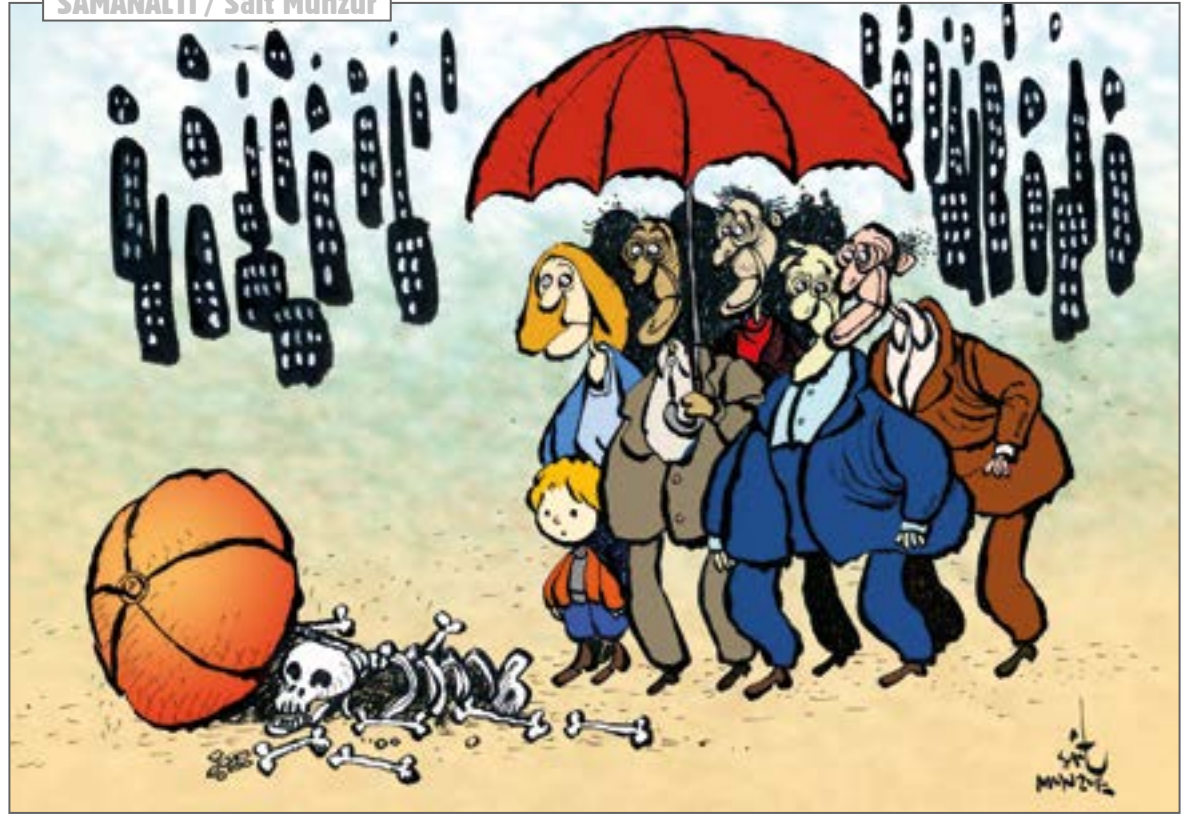
27 HAZİRAN / MUĞLA

Bodrum ilçesinde bir işletmede kaynak yapıldığı sırada meydana gelen patlamada 2 kişi yaralandı. Yapılan araştırmada içerisinde bir miktar yağ olan varilin ısınıp genişleşerek patladığı öğrenildi.

28 HAZİRAN / AKSARAY

Kaldırım taşı döşenmesi işinde çalışan 18 yaşındaki Suriye uyruklu İbrahim A.'nın üzerine çalıştığı forklift devrildi. Arkadaşları tarafından forkliftin altından çıkarılan işçi yapılan müdahalelere rağmen kurtarlamadı. Forkliftleri G sınıfı ehliyeti olan operatörler kullanmalı ve forkliftlerin ekipmanları eksiksiz olmalı.

SAMANALTI / Sait Munzur

'Başçalan' Emniyet'te ikamet ediyormuş

Hürriyet gazetesi yazarı Abdulkadir Selvi, 17-25 aralık döneminde yolsuzluk iddiasıyla yayınlanan ses tapelerinin Twitter hesabının adresinin Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Daire Başkanlığı olarak resmi kayıtlara girdiğini kaydetti.

Selvi'nin yazısının ilgili bölümü şöyle: "Şimdi size 17-25 Aralık sürecinde çok aktif olarak kullanılan 'basçalan' hesabıyla ilgili bir tespiti aktaracağım. Cumhurbaşkanı (Recep Tayyip) Erdoğan aleyhinde yayın yapan 'basçalan' hesabı nerede oluşturulmuş? Adres, devletin içi. Hem de devletin en mahrem kurumlarından birinde, o zaman Türkiye Cumhuriyeti başbakanı olan Erdoğan hakkında hesap oluşturulmuş. Sadece oluşturulmamış, aktif olarak kullanılmış.

Aklınıza hemen MİT gelmesin. IP adresini de vereceğim. Daha doğrusu hesabın adresini veren ben değilim. Turkcell Superonline tarafından 17.04.2014 tarihinde Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna gönderilen, 'IP Adresi Kullanıcı Tespiti Hakkındaki' yazıda, 'basçalan' hesabının açıldığı ve aktif olarak yönetildiği adresi olarak, 'Emniyet Genel Müdürlüğü' gösteriliyor."

Aşk olsun. Çalmakta bu kadar uzmanlaşıyorlar mı?

BAYILANA LİMON AYILANA GAZOZ

Hamburg merkezli gazoz üreticisi "Fritz Kola", dünya siyasetinde "otoriter yaklaşımlarıyla" eleştiri konusu olan üç ismin 7-8 Temmuz'da G20 nedeniyle şehre gelmesini fırsat bilerek, bir reklam kampanyası başlattı. Fritz Kola, Erdoğan, Trump ve Putin'in uyuklayan "illüstrasyonlarını" kullanarak "Hemşerim, Uyan!" diye çevrilebilecek bir spotla ürün tanıtımına başladı. Yani "büyük resme" bakalım diyoruz. Bakıyoruz... Her şey ortada: Ayılana gazoz!

BOYUN
EĞME

Boyun Eğme Haftalık Siyasi Dergi - Sayı 81

İmtiyaz Sahibi: Gelenek Basım Yayım ve Ticaret Ltd. Şti Genel Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Müdür: Mehmet Kuzulugil

Yayın Kurulu: Orhan Gökdemir, Nevzat Evrim Önal, Mehmet Kuzulugil Tasarım: Özgür Aydoğan, Uğur Güç

ISSN: 2564-7385 Adres: Osmanağa Mah. Osmançık Sok. No:9/16 Kadıköy - İstanbul Baskı: Deren Matbaacılık Ambalaj San. ve Tic. Ltd. Şti. Beylikdüzü OSB Mah. Orkide Cad. No: 9/Z Beylikdüzü-İstanbul

TÜRKİYE'NİN YENİ KUTSALI

Malum, Tayyip Erdoğan artık hem cumhurbaşkanı, hem başbakan, hem parti genel başkanı, hem yargı, hem yasama, hem yürütme... Bu kadar tartışmaya açık koltukta otururken bir yandan da kendine kutsal bir hale örmeye çalışıyor. Bunun biricik yolu da eleştiren herkese açılan ucu açık davalar. Verilere göre Türkiye'de mahkemeler 2016'da Erdoğan'a hakaret davaları için mesai yaptı.

Cumhuriyet'ten Sinan Tartanoğlu'nun haberine göre geçen yıl bu suçlardan 46 bin 193 işlem yapılırken, 4 bin 936 dosya hakkında savcılık tarafından kamu davası açıldı. 9 bin 900 dosya hakkında takipsizlik kararı verildi. 31 bin 357 dosya hakkında da yetkisizlik, görevsizlik, birleştirme, fezleke düzenleme kararı verildi. Adalet Bakanlığı verilerine göre bu davaların 1080'inde mahkûmiyet, 679'unda beraat, 867'sinde de hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verildi.

Tezek döküm yollarına

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Ankara'dan başlattığı "Adalet Yürüyüşü"nü 13'üncü gününün sonunda Düzce'nin Kalıcı Konutlar bağlantı yolu üzerinde bulunan bir alanda mola verdi. Mola verilmesinin ardından akşam saatlerinde bir kamyon yola tezek dökerek uzaklaştı. Kaçmasının ardından polis ekipleri harekete geçerken yola dökülen tezek kepçe ile temizlendi. Yenisehir Belediyesi, yol sulama aracı ile Düzce Belediyesi itfaiye ekipleriyle yolu yıkadı. O sırada yola tezek dökme kamyon sürücüsü ve saz arkadaşları gözaltına alındı. Kamyon sürücüsüne ise 3 bin TL ceza kesildi. AKP'nin aşırı motive ettiği, zaman zaman silahlanmaya ve sokağa çağırdığı kitlelerin tuhaf hareketleri bunlar. Bok dökme, tehdit, laf atma uzaktan el ense hareketleri. Belli ki bir yerlerden işaret bekliyor bu aşırı motive edilmiş kitle. Ancak sokağın başka türlü bir yasağı vardır. Çıkmak senin elindedir ama dönmek şansa kalmıştır.

Zalimin zulmünün itirafıdır

En önemli siması Mekke'de otel odasında ruhunu teslim edince Akit'in yeni yazarları öne çıkmaya başladı. Son zamanlarda yıldızı en çok parlayan ise Abdurrahman Dilipak. Gerçi bir dediği bir dediğini tutmuyor ama olsun. Geçtiğimiz günlerde ilerde kendisi unutsa bile bizim unutmayacağımız bir yazı kaleme aldı.

Mesela "Önce şunu itiraf edelim: İnni küntü minezzalimin (Biz zalimlerden olduk)" dedi. "Başımızda gelen felaketler, Şeytanın ve düşmanlarımızın hilelerinin sonucu değil, bizim zaaf ve yanlışlarımızın sonucudur" diye devam etti.

Sonra eleştirilerini sıraladı:

- İşi ehline vermiyorlar, haksızlık kimden gelirse gelsin, kime yönelik olursa olsun, mazlumdan yana olup, zalime karşı çıkmıyorlar. Hani zalim babamız da olsa, mazlum düşmanımız da olsa, adaletten sapmayacaktık!

- Bakın 28 Şubat'ta zulüm vardır ve direndik. Ama bugün iktidar ve servet bizi şımarttı. Gücümüz ve servetimiz aklımız ve imanımızın önüne geçti. Sabrı ve şükürü

bırakıp dünya malı, makamı için birbirimizle didişmeye başladık. Hızla dünyevileşiyoruz.

Evet "servet ve iktidara dönüştürücüdür". Biz bu gücü, toplumu ve devleti, kendi inanç, tarih ve geleceğimiz doğrultusunda dönüştürmek için istedik. Ama bu güç, önce kendine sahip olanları dönüştürmeye başladı. Farkına varmadan dönüşüyor/dönüştürülüyor.

- Elbette servet ve iktidara ihtiyacımız var, ama din, bunlara ulaşmanın basamağı olmamalı. Dini hedeflere varmak için bunlar basamak olmalı. Önceliklerimiz yer değiştirmemeli.

- Bu işlere girerkenki düşüncelerimiz, bakış açımızla, bugün geldiğimiz yer aynı mı? Bana göre aynı değil. Çile'yi yüceltiyorduk, şimdi "Haz"ı, dün "Tevazu"yu yüceltiyorduk, şimdi "kibir"le tanışıyoruz, dün "veriyorduk", şimdi almaya çalışıyoruz. Dün ölümü ve ötesini düşünüyorduk, şimdi yaşamının hazzı ve keyfini düşünüyoruz.

Vallahi ne diyelim? Doğru, bunların hep-sini yaptınız!

ÜLKE SAHİPSİZ KALINCA EFES DÜĞÜN SALONU OLUR

UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan Efes Antik Kenti'nde düğün organizasyonları yapılıyor. 'Muş' diyoruz zira haberi İslamcı yazar Düccane Cündioğlu tepkisiyle öğrendik. Cündioğlu antik kentten bir düğün fotoğrafı paylaşarak "İnsanın aklı almıyor, Antik Efes Kenti'nde yemekli organizasyonlar yapılıyor" diye tepki gösterince anlaşıldı tarihi mekanda yapılanlar. Organizasyonların Kültür ve Turizm Bakanlığından alınan izinle yapılıp yapılmadığını henüz bilemiyoruz. Niye böyle bir istekte bulunulur, bakanlık neden böyle saçma bir isteğe olumlu yanıt verir bu da henüz açık değil. Açık olan tarihi TRT dizilerinden öğrenen ve tarihe sahip çıkmayı da kaftan giyip kılıç kuşanmak zanneden bir gericiliğin ülkeye hakim olduğu. Duşakabinoğulları kültürü bu. Yolunu bulursa Efes'te düğün de yapar, roma tuvaletinde hacetini de giderir.

2 Temmuz'dan yıllar sonra...

Kaç Sivas var?

Türkiye aydınlanmasının tarihsel kaynakları içinde Alevi kökleri ayırt ediliyor. Bir kültür inkarcılığı yaşanmayacaksa ve bunun yaşanmaması için Alevi emekçilerinin yeniden sosyalizm mücadelesine kazanılmaları gerekiyor. 2 Temmuz katliamının sonuçları ancak böyle geriye çevrilir.

■ AYDEMİR GÜLER

Sivas katliamının bir devlet organizasyonu olduğu açıktır. Daha ilk günlerinde kanıtlandığı gibi güvenlik güçleri koskoca bir kentin merkezinde kalabalık bir kitlenin en azından linç niyetini saklamaya hiç gerek duymaksızın toplanmasını izlemiştir. Toplumsal olaylara müdahale deneyimi açısından teknik herhangi bir yetersizliği, istihbarat boşluğu, otorite zaafı göstermesi imkânsız bir devlettir Türkiye Cumhuriyeti devleti. 1993'ün 2 Temmuz'unda katliam göstere göstere gelmiştir. Bu bir devlet organizasyonudur.

Sonrasında bu organizasyonun dinci gerici siyasi akım tarafından açıkça sahiplenildiği de kesindir. Yerel gerici odakların yeri yurdu, adı sanı bellidir. Ama bugünün AKP ve SP'sine kaynaklık teşkil eden akım, Milli Görüş hareketi veya parti formuyla Refah Partisi oradadır. Belediye başkanıyla, yöneticileriyle... Katliamdan sonra davanın

siyasetçi avukatlarıyla. Dinci gericilik siyasetin açık alanında 2 Temmuzcu karakterini hiç gizlememiştir.

1993 yazını 1994 baharında RP'nin yerel seçim zaferi izleyecekti. Rastlantı sayılması imkansızdır ve "demokratlar" anlamakta güçlük çekecek olsalar bile, Sivas yükselen bir siyasi hareketin kendi tabanını konsolide ettiği bir şovdur. Güç gösterisidir.

ALEVİLER HEDEFTTE

Alevi hareketi kaderini solla paylaşarak 1980'lerde yaşadığı gerilemeyi gerilerde bırakıyor ve bu kez çok boyutlu olarak yeni bir döneme çıkıyordu. Alevilik büyük kentlerde ve Avrupa'da yaygın bir toplumsal zemine sahipti. Anadolu'nun büyüyen kentlerindeki sıkışmışlık Batı sayesinde kırılabilirdi. Üstelik 12 Eylül diktatörlüğünden sıyrılmaya yönelik her yumuşama programının içine bir Alevi açılımının yerleştirilmesini zorunlu hale getiren bir denklem

kurulmuştu. Burada dönemin sosyal-demokrasisinin oynadığı rol kuşkusuz önemliydi. Ancak Avrupa emperyalizminin Türkiye'nin iktidarına ek olarak muhalefetine de biçim verme gücü daha az önemli değildi. Söz konusu denklem bir AB prodüksiyonudur.

Bunların yanına değil temeline Alevi sermayesi, Alevi kökenli burjuvazi, burjuvazinin Alevi kökenli fraksiyonu eklemek zorundadır. Artık Alevilik ne dağ köylülüğüdür, ne kasabanın küçük sermaye birikimi, ne de kentlerin varoşlarına yığılan yoksul emekçi nüfusu. Bir de Alevi sermayesi vardır... Bu birikimin, kurulu düzen açısından temsil ettiği tehdit de, 1990'lara geldiğimizde artık sosyalist ve devrimci hareketlere kan vermesi, işçi sınıfı hareketine eklenme ve ona enerji aktarmasından ibaret değildi. Aleviliğin burjuvalaşması düzenin olası reformlarında söz sahibi olması kaçınılmaz bir yeni faktör anlamına geliyordu. Sivas bu birikime darbe vuran bir toplumsal mühendislik eseri olarak da okunmalıdır.

Türkiye'nin geleneksel, daha doğrusu tarihsel Sünni gericiliği zaten oradadır. Ortalama dinci gerici, Sivas'ı vicdaniyla değil, "bizimkilerin gücü", zındıklardan alınan intikam olarak okur. Ortada insani bir sorun olduğunu hissedense siyasi düşünecek ve bu katliamın aleyhlerine kullanılmasından endişeleneceklerdi. Hepsinin bulunduğu

çare, tabanın konsolide olması olmuştur. Katliamın hesabının sorulmasıyla faturanın kendisine çıkabileceğini düşünen geleneksel gericilik kol kola girmiştir.

GERİCİLİĞİ VE ALEVİLİĞİ GÜNCELLEMEK

Bu kadar Sivas varsa ve bunlar birbirlerini bütünlüyor, konumuz artık bir mezhep çatışması veya inanç grupları arasındaki çelişkinin yönetilmesi değildir. Türkiye'nin siyasal-toplumsal gerçekliği kadim sorunları güncellemekte ve çatışmalara işlev yüklemektedir. Sivas bu açıdan bakıldığında Türkiye kapitalizminin kendi becerilerine güven tazelediği bir vaka sayılabilir. Türkiye burjuvazisi ülkeyi yönetme kabiliyetine güven tazelemiştir.

Alevi sorununun, değil Yavuz Sultan Selim, 1970'lerin katliamlarıyla anlaşılması bile 1993'e gelindiğinde söz konusu değildir. Hepsi vardır ve dolayısıyla her birinin bir yeri de vardır. Ama kapitalizm herhangi bir konuyu olduğu gibi devralmaz. Devralırken dönüştürür ve kendi çerçevesinde işlevlendirir. 1990'ların Türkiye kapitalizmi Aleviliği yukarıdaki siyasal bağlamda kullanmıştır.

Aleviliğin ne olup ne olmadığını bu güncelleme işleminin bağımsız olarak tartışan ya kapitalizmin güncel projesinin bir oyuncusu olacak kadar kurnazdır, ya da yaşananlardan tek satır anlamayacak

kadar alık.

Bugün, yani 1993'ten bu yana, "cari" olarak iki Alevilik düzlemi göze çarpmaktadır. Birincisi kitlesel örgütlenmelerdir. İkincisi ise Alevi açılımı denemeleridir.

Kitlesel örgütlenme yöre derneklerinden doğrudan Alevi kültürüyle kendini tanımlayan yapılara, basın yayın kuruluşlarına uzanıyor. Burada sağcı versiyonlara alan açılması solun yenilgi sonrasında ait bir sendromdur. Sağcı Alevilik MHP'nin (İslamcı değil Türkçü) Türkmen örgütlülüğüne yaslanan bir tarihe sahiptir. Bunun ötesine geçilerek modern Alevi sağının inşasının bilinen lider ismi İzzettin Doğan'dır. Ancak konu bir ismin ötesine geçmekte ve Alevi sermayesi gerçekliğine denk düşmektedir. Sermayenin sağı solu olmaz denir. Hele kitle tabanının kendiliğinden eğilimi sol ise, yükselen sermaye genel olarak politik eğilimleri, ideolojileri itibarsızlaştırmayı gözetmektedir. "Olmayan sağ" olmasa kaç yazar! Önemli olan Aleviliğin solunun olmamasıdır... Giderek cem evleri ağı, dedeler kasti ve CHP örgütleri Alevi kökenli burjuvazinin yapılanmasına dönüştü.

Bu gelişmelere yok sayılan bir kimliğin toplumda yer edinmesi, görünür hale gelmesi "dar" açısından bakanlar büyük çoğunluğu oluşturdu. Aleviliğin sınıfsal kompozisyonundaki dönüşüm, bunun sosyal ve politik yansımaları, sürece düzenin belli başlı müdahale kanalları örtük kaldı. Bu devasa alan araştırılmayı bekliyor... Sol bugüne kadar araştırmak yerine içine dalmayı tercih etmiştir. Sorun bu anlamda pratik müdahale arayışında değildir. Sol veri olarak aldığı kimlikçilikten yararlanmayı ummuş ve tarihsel yanlışlar listesine bir tane daha eklemiştir. Kimlikçilikte sola yapısal bir yer yoktur. Kimlikçilik sınıfsallığın kurban edildiği bir tören alanıdır sol için.

Kimlikçilik üstündeki CHP tekeli kırıncı ise 2015'te HDP olmuştur. Bu sayede Aleviler Türkiye Cumhuriyeti'nin en karşı-devrimci hükümetlerinden biri olan 2015 sonbaharındaki geçici seçim hükümetine temsilci vermiş olmakla övünüyorlar mıdır?

Kitlesel örgütlülük olmasa bunlar olmazdı. Ama asıl Alevi açılımlarıdır süreci buraya getiren.

Bu alana damga vuran sosyal-demokrasi olmalıydı. Ancak kendini, reform bile öneremeyecek ölçüde düzenin sahibi zanneden kurucu parti, pratikte bir müteahhitler şebekesine dönüşmüştü ve buradan Alevi toplumunun payına da sermaye birikimi sürecinde yer tutmak düşüyordu.

Düşünsel damga sol-liberallerden geldi. Alevilik kendisini nasıl görüyorsa, elde talep olarak ne varsa onlar karşılanmalıydı. Sivil toplumun içinde yerini almalıydı Aleviler. "Cemaatler sivil toplum kurumudur" sözünü Ufuk Uras "Aleviler için söyledim ben onu" diye yedirmeyi deneyecekti.

Alevi açılımı veya reformu Alevi kimliğinin toplumsal itibarının teslim edilmesi ve kurumsallaştırılması ise bunun bir dinselleştirme operasyonu olması kaçınılmazdır. Alevi kültürünü Türkiye solculuğunun özgün kültürel köklerinden biri ve Alevi toplumunu kadro kaynağı/kitle tabanı olarak görmek başka bir şeydir. Türkiye solu ufku geleceğe, siyasal iktidara, devrime uzanan bir perspektifin yerine düzen içinde mevzi tutmaya fit olmuş ve dinselleşmeyi ya sineye çekmiş, ya da bunun parçası olmuştur.

Bu noktada AB vizyonu ile AKP'nin bir solcu eskisine yazdırdığı reform programı arasında uzun boylu fark yoktur.

Bütün bu süreç içinde 2 Temmuz katliamı Aleviliği düzen içi sınırlara çeken bir ayar operasyonudur aynı zamanda. Sonrasında hızlanan dinsel cemaat inşası bir direniş değil, uyarlanma sürecidir. Sahi, 2 Temmuz'un hesabını kim soracaktı? Pardon, 2 Temmuz'da kimler katledilmişti? ■

SOL OLAYIN NERESİNDE?

Sol 2 Temmuz'da otelin içindedir. Düzenlenen şenliklerin doğal parçası, onsuz olmayacak aklıdır. Sözcü isimleridir. Katledilenlerdir. 2 Temmuz katliamına aradan geçen on yılların merceğinden bakarsak, yobazlar solcu katlederek Aleviliği terbiye etmişlerdir.

Terbiyenin parçası veya mezesi olmak için, sol tarihsel donanımını hatırlamalı, güncellemeli ve düzenin içine değil geleceğe bakmayı yeniden başarmalıdır. Kolay iş değildir. Ama artık 2 Temmuz'un yerde kalmayacak kanından söz ederken asgari saygının ölçütü budur. Yoksa ozanlarımızın sulanmasında kullanılabilir.

Solun Aleviliğe tarihsel bakışı anonimdir ve ne belli bir lidere, ne bir araştırmacıya mal edilebilir. Bu, Alevi kültürüne içkin tevazuya ve kolektivizme de pek uygundur.

Alevilik sağlam ve derin tarihsel dayanıkların da gösterdiği gibi İslamın bir mezhebi değil, İslam öncesi inanışların Sünnileşme sürecine gösterdiği türdeş olmayan tepkilerin toplamıdır. Bu tepkiler dönemin egemen güçlerinde karşılık bulmuş, göçebe savaşçılara uyarlanmış, yerleşik ve barışçı köylü kitlelerini sarmıştır. Bu tepkiler etnik Türkler kadar, İslam öncesi pagan ve Hıristiyan inanışları da harmanlamıştır. Bu tepkiler din dışı, seküler sosyal kurumlara somutlanabilirdi gibi İslami düşünceye de sızmıştır. Bu karmaşanın mezhep olarak klasifiye edilmesine ve dinselleştirilmesine itirazın kendisi sol karakterlidir.

Kendisini bir dinsel cemaat olarak gören Aleviler bir vakiadır ve zaten solun bu gerçekliği yadsıması fiziki ve politik güç dengeleri gözetilmediğinde tek kelimeyle saçma olur.

Ama bütün Alevilerin cemaate sıkıştırılmasına karşı siyasal ve kültürel mücadele vermeden sol olunmaz.

Bu mücadelenin toplumsal zemini Türkiye işçi sınıfıdır. Kapitalizmin gelişmesiyle dağ köyünden ve taşra yalıtılmışlığından sınıai merkezlerle akanlar arasında Alevi yoksulları da vardır ve bu akış işçi sınıfının solculaşmasına, kolektif bir kültür geliştirilmesine katkıda bulunmuştur. Diğer yandan sol siyasetin kültür alanına müdahaleleri sosyalizmle barışık boyutların ön plana çıkmasına vazgeçilmez katkılar sağlamıştır. "Benim Kâbe'm insandır" bir Alevi sözü, bir Ruhi Su türküsü ve sosyalizmin erdemidir.

Öte yandan Alevi reformu çağı kapanmış bulunuyor. AKP diktatörlüğünün totaliter karakterini zedeleyecek herhangi bir yeni kart dağıtmaya kapalı olduğunu görmek için bunca ihaneti yaşamak gerekmiyordu. Ancak gelinen nokta berraktır. Alevi toplumu dönüp dolaşıp ayrı bir mezhep olma "hakkına" sahip olmadığı bir dışlanma, yok sayılma noktasına gelmiş bulunuyor. Reform yok biat var! Bir de bunca maceradan sonra iyiden iyiye serpilip boy atmış bir Alevi sermayesi...

Sosyalizm mücadelesinin vazgeçilmez motifi olarak aydınlanmacılık mücadelesinin önemi ise kalıcıdır. Türkiye aydınlanmasının sahibi sosyalizmdir. Toplumsal karşılıkları arasında artık sermaye sınıfları yoktur. Burada Alevi zenginlerinin bir ayrıcalığı da yoktur. Aydınlanma mücadelesinin bir toplumsal karşılığı modernleşme süreciyle gelişmiş kentli sınıf ve katmanlar kuşkusuz. Yani işçi sınıfı, eğitilmiş kesimler, modern yaşamın kadınları... Türkiye aydınlanmasının tarihsel kaynakları içinde ise Alevi kökleri ayırt ediliyor. Bir kültür inkarcılığı yaşanmayacaksa ve bunun yaşanmaması için Alevi emekçilerinin yeniden sosyalizm mücadelesine kazanımları gerekiyor. 2 Temmuz katliamının sonuçları ancak böyle geriye çevrilir.

BBP'NİN ROLÜ

BBP'nin varlığı kontra örgütlenmesinin parçası olarak anlamlandırılabilir. Sivas kenti BBP açısından özel bir yerdir ve bu faşist parti kontrgerilla yapılanmasını kitlesel tabanla, tetikçi kadroları devlet içine uzanan örgütlenmeyle yan yana getirme becerisine sahiptir. 2 Temmuz yıllar sonra aynı partiyle ve organizasyonla bağlantılı olarak Karadeniz bölgesinde icra edilecek, Hrant Dink cinayetine uzanacak bir pratiğin habercisidir.

ÜRKÜTÜCÜ HAZIRLIK

1990'ların ilk yılları iki toplumsal dinamiğin serpilip boy atmasına sahne oluyordu. Sivas katliamının doğrudan hedefi olmayan Kürt hareketi aynı zaman diliminde bir dizi Kürt kentinde toplumsal alana egemenlik kuruyordu. Katliam Anadolu'da Kürt hareketine karşı son derece ürkütücü, kıyıcı bir hazırlığın başka bir dinamik üstünden gösterilmesi işlevini de üstlenmiştir.

MEZHEP VE RUHBAN

Dinselleşen Türkiye'de Alevilerin bir mezhep olarak kabul edilmeleri pekâlâ mümkün görünüyordu aslında. Yer tutma stratejisini dinsel bir kimlik grubu olmakta gören Alevi burjuvazisi (daha doğrusu bunların ayrı bir burjuva sınıf oluşturmaları söz konusu olamacağı için "Alevi kökenli" burjuvazi) varsa, cem evlerinde dinsel ritüelleri yazmaya ve gelenekleri "keşfetmeye" soyunan bir ruhban kesim de kolaylıkla şekillenir.

El etek öpmekten yandaşlığa uzanan bir hazin basın hikâyesi:

Hoca efendinin gazetecileri

12 Eylül'ün basına vermeye çalıştığı şekil Özal dönemindeki vıcık vıcık köşk-gazeteci ilişkileri ile devam etti. AKP döneminde Özal'a kapılanlar büyük bir hızla Erdoğan'a ve Gülen'e biat etti. Yeni medya düzeni, yeni tür bir "gazeteci" yaratıyordu. Öyle bir ölçsüzlüktü ki bu eski "Marksist" bir gazeteci "gerçek vatanseverliği Gülen cemaatinden öğrendim" diye yazabilmişti.

■ GÖKÇE GİRESUNLU

1990'lı yılların sonu. Dönemin Cumhurbaşkanı Bağcılar'daki Milliyet binasını ziyaret ediyor. Basının alışık olduğu olağan ziyaretler bunlar. Karşılamanın bir iki üst düzey yönetici dışında sessiz sedasız olup biten olağan ziyaretlerden biri. Ama o gün binada tuhaf bir şey oluyor. Binadaki gazetecilerin büyük bir kısmı koridora çıkıp Demirel'i alkışlıyor. Bu şaşkıncı hareket Türkiye'de değişen basın sosyolojisinin de bir yansıması. 12 Eylül yalnızca toplumu değil basını da şekillendirmek için adımlar atıyor. Basının şekillenmiş hali tartışmalı siyasetçinin gazeteciler tarafından alkışlanması

biçiminde tezahür ediyor.

Sonra AKP ve iktidar ortağı Cemaat devralıyor bu ilişkiyi. Basını biçimlendirmek onların da temel hedeflerinden biri. Başarıyorlar da. Yani siyasetçi alkışlamaktan hoca eli öpmeye uzanan bir yol var.

Yıl 2008. AKP yükselişte. AKP'nin iktidar ortağı Fethullahçılar bir tür yarı resmi devlet kapısına dönüşmüş durumda. Fethullah Gülen'in Altunizade'deki evi bir tür hac yerine dönüşmesinde de bunun payı büyük. Eve gelenin gidenin haddi hesabı yok.

Eve gelip gidenlerle ilgili bilgileri Faruk Mercan'a borçluyuz. Görünüşe göre gazete-

ci. MİT üst düzey yöneticisi Mehmet Eymür'ün çok yakını. Cemaat gazetesinin önemli isimlerinden biri aynı zamanda. Mehmet Eymür'ün hayatını anlatan kitabından sonra bir de Fethullah Gülen'in hayatını anlatan kitap kaleme alıyor. Kitabında Altunizade'deki evi ziyaret eden ünlüleri anlatıyor daha çok. Metin Akpınar var kapıyı çalanlar arasında örneğin. Gülen memnun oluyor görüşmeden, "inancı insan" diye değerlendiriyor Akpınar'ı şakırtlarına. Şimdi saray müdavimi Hülya Koçyiğit eşi Selim

Soydan'a birlikte çalışıyor kapıyı. Mercan'ın yazdıklarına göre Hülya Hanım evin dekorasyonunu çok beğeniyor. Hoş şimdilerde sarayın dekorasyonuna da bayılıyor. Mercan'a göre Barış Manço ve Kemal Sunal da ziyaretçiler arasında.

Mercan'ın anlatımlarına göre Gülen Pensilvanya'ya taşınırken orada devam etmiş ziyaretler. Rafet El Roman'ın el etek öpmesi 2007'de. Mehmet Ali Erbil geldiğinde evin yakınındaki gölet kıyısına ender ziyaretlerden biri gerçekleşiyor. Erbil, "Hocam sizden dua almaya geldim" diyor.

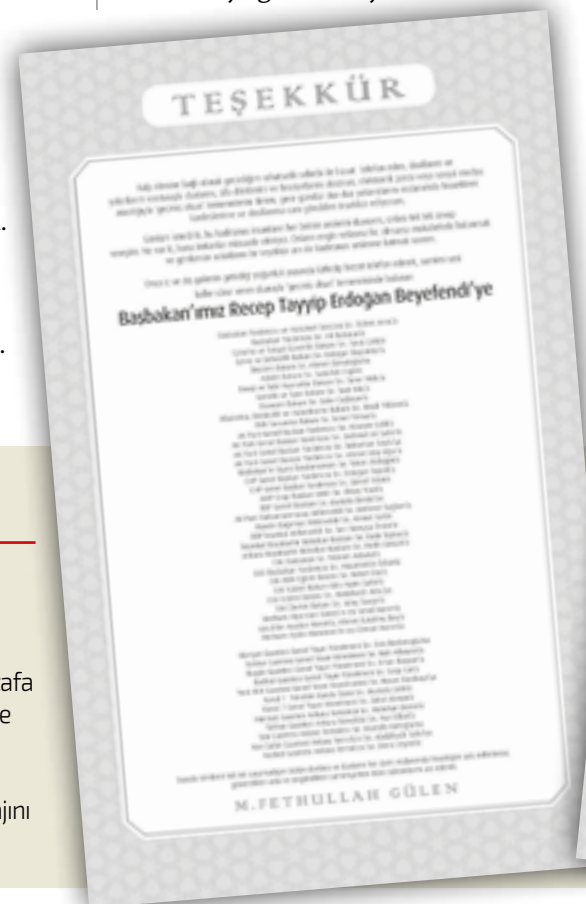
GÜLEN'İN TEŞEKKÜR İLANINDA KİMLER VAR?

Gülen 2013 yılında rahatsızlandı. Rahatsızlığının ardından gazetelere tam sayfa ilan vererek arayan ve soranlara teşekkür etti. Listede Başbakan Erdoğan'ın yanı sıra birçok sanayici, bakan ve siyasetçi yer alırken CHP milletvekilleri Gürsel Tekin ve Erdoğan Toprak'ın, BDP milletvekilleri Sırrı Süreyya Önder ve Ahmet Türk'ün, MHP'den Oktay Vural'ın yer alması dikkat çekti. Listede Hürriyet'ten Enis Berberoğlu ve Metehan Demir, Radikal'den Eyüp Can ve Deniz Zeyrek'in yanı sıra hükümet ve cemaate yakın pek çok gazete temsilcisi yer aldı. Abdülkadir

Selvi, Taha Akyol da listedeydi.

Listedeki işadamları ise şöyle: Mustafa Koç, Bülent Eczacıbaşı, Ferit Şahenk, Hüsnü Özyeğin, İshak Alaton, Aydın Doğan, Ahmet Çalık, Akın İpek, Ali Sabancı, Adnan Polat, Mustafa Süzer, Mehmet Ali Yalçındağ. İlanın ilk sırasında Cemil Çiçek ve Hüseyin Avni Mutlu vardı.

İlanda adı geçenlerden Türkiye gazetesi yöneticisi Nuh Albayrak ilanda yer almasına neden olan geçmiş olsun mesajını kumpasa getirerek aldıklarını açıkladı geçtiğimiz günlerde.

Ne kadar gerçek bilemeyiz. "Hocaefendi"nin kendini mehdi zannettiği, çevresindekilerin de inanmış görüldüğü zamanlardan bakiye bu hikâyeler.

GAZETECİLER EL ÖPME KUYRUĞUNDA

Hocanın elini eteğini öpene tanrının "yürü ya kulum" dediği ortaya çıkınca gazeteciler giriyor sıraya.

2010 Eylül ayı. Fethullah Gülen'in Türkiye'den konukları var. Görüşme gizli. Ziyaretçiler gazeteci! Gizli görüşmeye katılan gazeteciler şunlar: CNN Türk-5N1K programının sunucusu Cüneyt Özdemir, kanalın yöneticilerinden Ferhat Boratav, Zaman gazetesi yazarı Kürt kökenli şair Bejan Matur, HaberTürk yazarı Serdar Turgut...

2012 Ekim ayı. Pen-

silvanya'daki çiftlikte istikbalini arayanlar yine gazeteciler. Bu kez ziyaretçi listesi şöyle: Cumhuriyet yazarı Leyla Tavşanoğlu, Hürriyet.com.tr Ankara Temsilcisi Zeynep Güranlı, Star Gazetesinden Yusuf Ziya Cömert, Ülke TV'den Hasan Öztürk. Görüşmeyi köşesine taşıyan tek isim Yusuf Kaplan. Zeynep Güranlı, "Haber kaynağımızdan bize görüşmenin yazılmasını istemedikleri bilgisi verildi. Biz de gazeteci arkadaşlarımızla anlaştık ve yazmadık. Yusuf Kaplan'ın yazması etik olmadı" diyor. İstikbalini arayanlar olarak el etek öptükleri çok belli yani.

HOCASININ GAZETECİLERİ

İşte "Hocaefendi"ye bizzat giden ve elini eteğini öpen pek çok gazeteciden bir kısmı.

2013 yılı... Şimdi CHP Milletvekili Barış Yarkadaş Gerçek Gündem adlı sitesinde 9 gazetecinin Fethullah Gülen ziyareti yazıyor. Yarkadaş, zamanın Milliyet yazarı Nagehan Alçı'nın "Hocaefendi geçtiğimiz hafta bazı gazetecilerle görüştü. Mehmet Altan da oradaydı. Ben de bu görüşmenin tanığıyım" sözlerini aktardıktan sonra, görüşmeye Mahmut Övür, Ekrem Dumanlı, Amberin Zaman, Harun Tokak, Mustafa Yeşil, Erkam Tufan Aytav, Yavuz Oğhan ve Ardan Zentürk'ün de katıldığını belirtiyor. Yarkadaş'ın yazdıklarına göre Mehmet Altan Fethullah Gülen'in elini öptükten sonra, "Artık yeter, elinizi masaya vurun" anlamına gelecek sözler sarf ediyor. Yani, hocasından AKP'ye karşı harekete geçmesini istiyor. Gülen de

FEHMİ KORU CEMAAT İLE AKP ARASINDA ARABULUCU

17 Aralık yolsuzluk operasyonunun ardından Gülen Cemaati'nin lideri Fethullah Gülen'le Pensilvanya'da görüşen ve Gülen'in mektubunu dönemin cumhurbaşkanı Abdullah Gül'e ileten HaberTürk yazarı Fehmi Kuru, olaylar bir savaşa dönüşünce yaptığı arabuluculuğu köşesinde yazdı. Gülen ve Erdoğan'la yaptığı görüşmelerin ardından yola çıktığını belirten Kuru, "Görüşmeler sırasında konunun aciliyeti sebebiyle devletin uçağının tahsisi teklif edildi; reddettim" dedi.

ziyaretine gelen "gazeteci"lere Türkiye'de yaşanan gelişmelerden kaygı duyduğunu, Türkiye'nin dikta rejimine gittiğini ve Erdoğan'ın güç zehirlenmesi yaşadığını açık dile getiriyor.

İlginç, şimdi bu görüşmeyi aktaran Barış Yarkadaş'ın da cemaatçi olduğu iddia ediliyor.

Bu iddiaların ardından Mehmet Altan'ın "el öpme" iddiasını yalanladığı söylendi gerçi ama öpse ne öpmese ne? O tarihten sonra cemaatin gazetelerinde yazmaya başladı ve şimdi bu yükselişin bedelini içeride gün sayarak ödüyor. Mahmut Övür görüşmeyi doğruladı. Açıklamasına göre biri 2009'da biri 2011'de olmak üzere iki kez görüşmüş ama çok şükür o da Hoca efendinin elini öpmemişti.

Bu tartışmadan üç yıl sonra, 2016'da, bu tür dedikoduları seven Oray Eğin konuyu köşesine taşıdı. Hocaefendiye giden gazeteciler arasında CNN Türk yöneticisi Ferhat Boratav da vardı ve bu gazetecinin hocasının elini öptüğü kesindi.

Oray Eğin'e göre el öpene Hoca tarafından pahalı hediyeler de veriliyordu. Hediye Tissot marka altın bir saat ve tespihti. Sonuç ortada; Medyada gerçek gazetecilerin yerine Fethullah Gülen'i ziyarete gidip el öpen Ferhat Boratav gibi isimlerin yetkileri artırıldı, haber merkezleri, kanallar, bültenler, tartışma programları emanet edildi. Yeni medya düzeni, yeni tür bir "gazeteci" yaratıyordu. Öyle bir ölçsüzlüktü ki bu eski "Marksist" bir gazeteci, "gerçek vatanseverliği Gülen cemaatinden öğrendim" diye yazabilmişti. Ziyaretin 'gizli' kalmayacağı anlaşılınca köşelerinde yazdılar, televizyona çıkıp anlattılar. Fakat, "bu gezilerin masrafı kim tarafından karşılandı" sorusu hiçbir şekilde cevaplanmadı. Yılmaz Özdil, bir yazısında durumu şöyle özetliyor: "Gazetecilik mesleğinde yükselmenin yolu, Pensilvanya'dan geçiyordu. Dolayısıyla... Pensilvanya

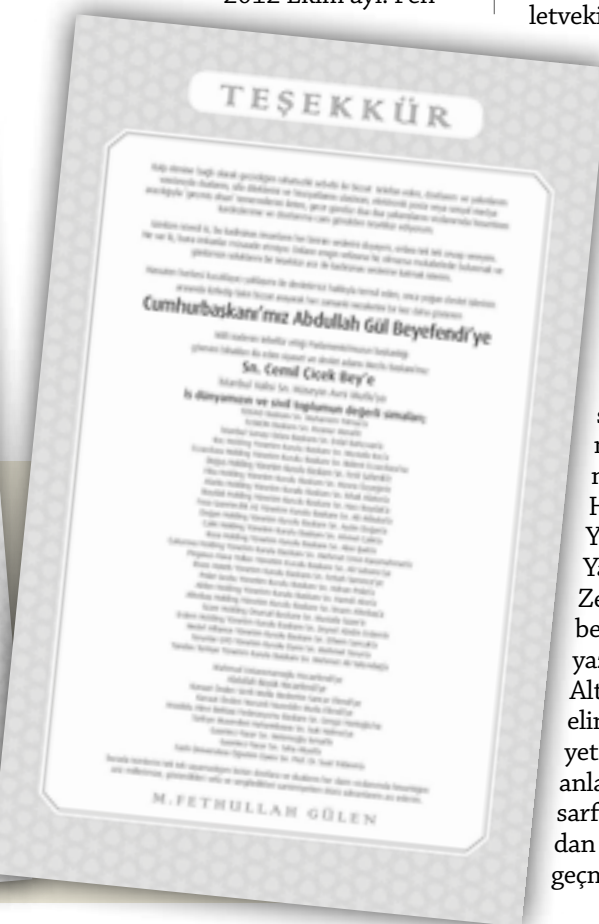
seyahatinden döndükten sonra hangi liboşların genel yayın yönetmeni, hangi dönemlerin anchorman, hangi soruşturmanın köşe yazarı, hangi satılıkların belgeselci, hangi yavşakların Ankara temsilcisi, hangi elçilik finolarının televizyon programcısı olduğunu bu millet bilmelidir."

HER ŞEY ÖZAL İLE BAŞLADI

Basının bu yozlaşması AKP döneminde ortaya çıkmış bir şey değil. Mehmet Barlas-Kenan Evren ilişkisi çoktan unutulmuş olabilir ama Özal'a yancılık yapan gazeteciler nasıl unutulabilir? Şimdi muhalif Cengiz Çandar, Özal'ın "özel elçisi"ydi örneğin. Özal'a danışmanlığın yanı sıra Kürt meselesinin çözümü için kurye-lik de yapıyordu. Köşkte Özal'la al tekke ver külah ilişki kuranlar büyük gazeteci sayılmaya o dönemde başladı. O dönemde palazlanan gazeteciler AKP döneminde dümeni Tayyip Erdoğan'dan yana kırmakta beis görmediler. Özal'ın propagandistleri Erdoğan'ın propagandistlerine dönüştüler. Mantık basitti: Özal sivilleştiriyordu. Erdoğan ise askeri vesayeti bütünüyle kaldırmak, Kürt sorununu çözmek üzereydi. Kim Özal'dan ve Erdoğan'dan daha demokrat olabilirdi ki hem?

Yıllarca hem iç kamuoyunu, hem Batının iktidar ve güç merkezlerini böyle manipüle ettiler. Cengiz Çandar, Mehmet Ali Birand, Hasan Cemal, Yasemin Çongar gibi isimler gazeteciden çok, bu programın maaşlı elemanları gibiydiler. Washington ve Brüksel'de sadece onların sesleri duyuluyordu. Düşünsenize, Erdoğan kendisine yakın gazetelerin yöneticileriyle bir toplantı yapmıştı. Katılanlardan bir "gazeteci" toplantının, "basına kapalı olduğunu" söylemişti.

Türkiye bu sayede basına kapalı bir ülke haline geldi işte! ■

Bir şeriat hukuku öğrettiğiniz eksikti

Eğitimde ulema devri

Müfredattan evrim teorisi de değil, evrim kelimesi çıkartıldı. Evrimi eğitimden kovunca sadece canlıların evrimi değil, uygarlıklar tarihi de zora giriyor.

■ NEVZAT EVRİM ÖNAL

A KP'nin eğitimdeki yeni saldırısı, şeriat hükümleri dışında öğretilen tüm bilgiyi, "kullanma kılavuzunu anlasın yeter" mantığı ile belirlemeye dönük.

AKP İslamcı kapitalizmi kurmak için mirasyedi bir evlat gibi gelişime, sürekliliğe, yarına kalacaklara bakmadan elinde hazır bulduğu kaynakları yok edercesine tüketiyor. Bu tutum ülke insanına bakışı da biçimlendiriyor. Kurulmak istenen Türkiye'de iyi eğitimi satın alamayacak insanların hayatını sürdürmek için okuma-yazma, dört işlem bilmesi ve bolca dogma ezberlemesi yeterli görülüyor.

Türkiye emekçilerinin, ilericilerinin bu kuşatmayı geri püskürtmesi korkusuyla İslamcılar dikiş tutuyor, tutmuyor bakmaksızın birbiri ardına adımlar atıyorlar. Bu, torba yasanın kenarına iliştilmiş her muhtarlık bölgesine denk düşecek imam hatip okulu

açma izni olabiliyor. Bu, çocukları camiye götürme

projesinden camileri okullara getirip mescit açma zorunluluğunu yasalaştırma olabiliyor. Bu, öğretmen yetiştirmek yerine "kendime uygun tipi seçerim" cüretiyle atama yapmak olabiliyor.

Mevcut değişikliklerin Anayasaya, pedagoji çalışmalarına, bilimsel kriterlere dayandığını söylemek mümkün değil. Tersine AKP eğitimi bilimle değil, İslami öğretilere uygun ilimle şekillendirmek istiyor. Haliyle nizami bir biçimde eleştirmenin, makul bir düzleme çekmenin yolu gerçekten bulunmuyor. Topyekun reddetmek gerekiyor.

MÜFREDATTA ŞERİAT HÜKÜMLERİ

Milli Eğitim Bakanlığı 2016 yılı itibarıyla eğitim sistemini daha önce olmadığı bir şekilde dini denetimden geçirmeye başlamış görünüyor. Geçtiğimiz hafta Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı (TTKB) tarafından tanıtılan yeni öğretim programlarının milli ve manevi değerlere göre hazırlandığı,

bunun program değişikliğinin önemli bir nedeni olduğu kuvvetle vurgulandı. Her dersin birleştirici "imame"sinin değerler eğitimi olarak görüldüğü ve her programın bu değerler gözetilerek hazırlandığı belirtildi. Bu değerleri belirleyenler başta kurumun başkanı ya da tanıtımda açıkladığı din uzmanları oluyor. Program hazırlama çalışmalarını yürüten komisyonların "her alanın kendi uzmanı, ölçme ve değerlendirme uzmanı ve din uzmanı bileşenleri"nden oluştuğunu doğrudan kurul başkanı Alpaslan Durmuş söylüyor.

Dini denetimin birinci adımı kurum müdürlerini din eğitimi almışlardan seçmek ise Alpaslan Durmuş'un hikayesi bu duruma uyuyor. 2016 yazına kadar dini çalışmalar yürüten, kimi zaman ismi Ensar Vakfı ile anılan bir ilahiyatçı olarak TTKB'ye getiriliyor. Eğitim Bakanlığı içinde tüm öğretim programlarını ve ders kitaplarını hazırlayan ve denetleyen kurulun başına eğitim bilimleri bilgisi olmayan ama değerler eğitimi üzerine dini danışmanlık yapan kişi geçiyor. Anlaşılan Alpaslan Durmuş'un uzmanlığı için temsil ettiği dini cemaat yeterlilik sağlıyor.

Öğretim programlarının içeriği önümüzdeki günlerde tümüyle ortaya çıkacak; ancak programların şu an açıklanan kısmı dahi Anayasaya aykırı bir uygulamanın hayata geçirilmesine örnek teşkil ediyor.

Tanıtımda, din kültürü ve ahlak bilgisi dersinin içeriğine İslam Hukuku'nda dünyevi ilişkileri ve cezayı belirleyen

"muamelat ve ukubat" konularının eklenmiş olduğu söylenildi. Çocuklar zorunlu olarak İslam'ın şeriat hükümlerini öğrenecekler. Benzer şekilde "cihat" kavramının öğretilmek istendiği taslak program tartışması sırasında açığa çıkmıştı.

EVİRİM SADECE BİR TEORİ DEĞİL!

Yeni öğretim programları tanıtım yayınında programların hayati/pratik bilgiler içerecek şekilde hazırlandığından, bu nedenle değerlendirilen tüm programların içeriğinde seyrelmeye gidildiğinden bahsedildi. Lise son sınıfta işlenen "hayatın başlangıcı ve evrim" ünitesi bu ayıklamanın en önemli nedeni olabilir. TTKB, tartışmalı bir konu olduğu iddiası ile biyolojinin omurgası olan evrim teorisini eğitim ve öğretim sürecinin dışına atmış bulunuyor. Öyle ki programda evrim kelimesinin bir kere bile yer almaması, bilimsel bilgileri öğrencilerine aktarmak isteyen öğretmenlerin biyolojinin diğer konularında bu teoriden bahsetmesini zorlaştıracak bir durum yaratıyor.

Oysa evrim, bilimsel bir kurum olmanın yanı sıra tarihsel bir olgu. Eğer MEB dünyanın ve canlılığın tarihini yok sayacaksa bu insanlık tarihine doğru da uzanacak. Yeni kuşaklar paleolitik, neolitik veya tarım toplumu gibi süreçleri bilmeyecek, tarihi MS 600'lü yıllarda bir çölde başlıyor olarak algılayacak. Bunun yakın tarihi de etkileyeceğini düşünebiliriz. Cumhuriyetin kuruluşu dahil devrimlerin olmadığını anlatacak bir yeniden tarih yazımı ile karşı karşıyayız.

Başlangıçta dediğimiz gibi İslamcı kapitalizme uygun, eğitim ve öğretim alanını hızlı, bütünü etkileyen adımlarla dönüştürme çabası görünüşte pürüzsüz ilerliyor olabilir. Aydınlığı bilen, yurttaş olma bilincine sahip, hakkını arayan işçilerin, emekçilerin olmayaacağı bir ülke TÜSİAD'lı patronları da memnun ediyor olabilir. Ancak her adım insanlığın ilerici birikimine çarpıyor. Geri püskürtecek enerji birikiyor. İnsanlığın keşfettiği bilgilerin, ürettiği fikirlerin zenginliği bu ahlaksız yavanlığa sıkıştırılmayacak ölçüklere ulaştı. Tarihi mücadelemiz bunu kanıtlayacak. ■

HER ŞEY İMAM HATİP İÇİN

Sarıgazi 60. Yıl Ortaokulunda İmam hatip sınıflarının bulunduğu bölümdeki öğrencilere bir ay boyunca ücretsiz TEOG kursu verileceği duyurulurken diğer sınıfların öğrencileri din dersi öğretmeni tarafından Kuran kursuna çağrıldı.

İmam hatiplere ücretsiz sağlanan yemek ve ulaşım kolaylıklarının, tablet hediyelerinin ardından şimdi de ücretsiz TEOG kursuyla ayrıcalıklara bir yenisi daha eklenmiş oldu.

Eğitim kalitesinin oldukça düşük olduğu bilinen imam hatipleri cazip hale getirmek için TEOG başarısının artırılmaya çalışılıyor. Okulun imam hatip sınıfında okuyan öğrencileri bir ay boyunca ücretsiz TEOG kursu alacak.

Okulun yarısını işgal eden imam hatip sınıflarında okuyan öğrencilere bir ay boyunca öğrencilere ücretsiz TEOG kursu verileceği duyurusunun ardından diğer öğrencilere din dersi öğretmeni tarafından Kuran kursuna gelme çağrısı yapılmasından rahatsızlık duyan bir veli, müdür yardımcısına giderek, "Okulda zorunlu din dersi, seçmeli dersler derken yeteri kadar din eğitimi alıyorlar, neden böyle bir kursa çağırı var? Bizim çocuklarımıza neden ücretsiz TEOG kursu verilmiyor?" diyerek itiraz etti. Müdür yardımcısı ise yanıt olarak, Kuran kursu düzenlemenin ve duyurmanın din dersi öğretmenin inisiyatifinde olduğunu, kendisinin durumla ilgisi olmadığını söyledi.

İlçe Milli Eğitim meydan okudu, veliler resti gördü:

Okulumuzu bırakmayacağız!

Sancaktepe İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün okullarını geri isteyen velileri yok sayan açıklamasıyla 3 yıllık yalan bitti. Şimdi mücadelenin yükseleceği yeni bir dönem açılıyor. Veliler kararlı, şimdiden yüzlercesi yanyana geldi bile.

■ NESLİHAN KOÇASLAN

İstanbul Sancaktepe'de 60. Yıl Sarıgazi Ortaokulu velilerinin, okullarını işgal eden imam hatip sınıflarına karşı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne verdikleri dilekçeye yanıt geldi.

Sancaktepe İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü velilere verdiği yanıtta, imam hatip sınıflarına talep olmaması nedeniyle taşınmalı eğitim yapılmasını yok sayarak 60. Yıl Ortaokulunda okuyan öğrencilerin "kalabalık olmasını" gerekçe göstererek 2017-2018 yılında yeni bir okul yapılacağını duyurdu. Kısacası okullarını geri almak isteyen velilere, size başka adres göstereceğiz demiş oldu!

ÜÇ SENELİK YALAN BİTTİ

Meseleyi "okula sığılmaması" olarak göstermeye çalışan İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, 38 imam hatip sınıfı açıldıktan önce 60. Yıl Ortaokulu'nda öğrencilerin yer sorunu olmadığını bilmesine karşın, yaptığı açıklamayla mahalledeki gerici dayatmadan geri adım atmayacağını ilan etti. Sarıgazi'de talep olmamasına rağmen imam hatipleştirme çabalarının yanı sıra mevcut camilerin restore edilerek daha görünür hale getirilmesi de mahalle yapısında olmayan gericiliğin zorla dayatılmasının bir başka örneği.

Verilen yanıt üzerine meselenin takipçisi olup dava açacaklarını söyleyen veliler verilen yanıtı, "İmam hatip sınıflarına buralardan gelen yok, ücretsiz servis ile uzaktan taşıyorlar. Yemek, tablet, ücretsiz TEOG dersi, ne varsa İmam Hatip sınıfına sağlanıyor. Verilen şaka gibi yanıtta bu kayırmaya ek olarak, imam hatip okulunun gitmeyeceği itiraf edilmiş. Üç senedir okul yönetimi, bazı öğretmenler zaten misafirler gidecekler, okul yapılması bekleniyor diye bizi oyaladılar, yalanlarla. Şimdi okuldan bizi yollayacaklar. Burada bu okul istenmiyor, veliler olarak imza topladık, insanlara durumu anlattık. Sarıgazi'nin bu yapısını imam hatip dayatmasıyla değiştirmeye çalışıyorlar. Çocuklarımızın geleceği için okulumuza sahip çıkacağız, dava açacağız, dilekçe toplamaya ve insanlarla bir araya gelip bu meseleyi anlatmaya devam edeceğiz" şeklinde değerlendirdi.

VELİLER KARARLI

60. Yıl Sarıgazi Ortaokulu üç yıldır "misafir" oldukları

söylenen imam hatip sınıfları tarafından işgal edilmiş durumda. Velilerin örgütlenmesi ve dilekçelerin yaygınlaştırılması konusunda Aydınlanma Hareketi de destek verirken Sarıgazi'deki gönüllüler Aydınlanma Hareketi imzasıyla bir bildiri hazırlayıp dağıtmışlardı. Dağıtılan bildiriyle veliler bilgilendirilmiş, bir araya gelmiş ve sonrasında okullarını geri almak için imza toplamışlardı. Veliler 7 Haziran Çarşamba günü aralarında Orhan Aydın, Cansu Fırıncı, Orhan Gökdemir'in de bulunduğu aydın, sanatçı ve yazarların desteğiyle toplu halde İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne giderek yaklaşık 500 adet dilekçeyi teslim etti ve işgale son verilmesini istedi.

İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün velileri yok sayan açıklamalarının ardından veliler dava açacaklarını, okullarını geri almak için mücadele edeceklerini, imza toplamaya, bir araya gelmeye devam edeceklerini duyurdu ve herkesi mücadeleye çağırdı. ■

'Adalet isteyenlere sorulacak sorular mı bunlar?'

ENVER
AYSEVER'LE

BOYUN
EGMEYEN
SORULAR

Burnumuzun b.ktan kurtulmayışının sebebi şu liberaller, başka bir deyişle "yetmez ama evetçiler" ise, Xmesela, daha dün RTE'nin "Hasan Abi" diye hitap ettiği Hasan Cemal'in yürüyüşte olmasını nasıl karşılayacağız? Tamam, yürüyüş herkese açık olsun da, yanlış kişiyle yoldaşlık ederek, doğru sonucu elde etmek mümkün mü?

Liberallerin memlekete verdiği en büyük zarar, kuşkusuz insanlığın ortak değeri olan kavramların içeriğini boşaltmak oldu. Özgürlük dedikleri an, memleket açık hava hapishanesine döndü; vesayet bitiyor dediklerinde sivil darbe gerçekleşti ve nihayetinde bu günlere geldik. Şimdi Kemal Kılıçdaroğlu elinde "adalet" yazan pankart, Ankara'dan İstanbul'a yürüyor. Yaşadığımız AKP sürecinde en çok örselenen kavram da bu oldu: Adalet!

Demirel vakti zamanında "Yollar yürümekle aşınmaz" demişti. Çağ değişse de, insanlar seslerini duyurmaya, siyaset yapmaya yeni olanaklarla devam etse de, yürümenin etkisi ve çekiciliği hâlâ sürmekte. Üstelik Cumhuriyet'i kuran partinin genel başkanı altmış dokuz yaşında olan kişi bu sıcaclarda

yola düşüyorsa bundan sonuç almak isteyecektir. O(Hal)de biz de şeytanın avukatlığına soyunalım yine ve sormaya başlayalım.

1 Söz konusu adalet olunca ve yürümek gibi herkese açık bir siyasal eylemden söz açılınca akan sular duruyor durmasına da, insan, memleket onca sarsıcı dönemden geçenken değil de neden bugün apar topar yola çıkıldı diye merak ediyor doğrusu. Bu yürüyüş bir kişi ya da belli kişiler için mi yoksa haksızlığa uğrayan herkes için mi?

2 Sorunun yanıtını duyar gibiyim: "Elbette herkes için..." Bu kez akla ikinci bir soru düşüyor: Adaletten ne anlıyorsunuz? Örneğin gazetecilere özgürlük isterken, ifade özgürlüğünden söz ederken buna Mehmet Baransu dahil mi? Eğer Baransu dahilse, o halde

haksızlığı, kumpası yaratanların mağdur ettikleri nasıl yan yana yürüyecek? Burada bir çelişki yok mu?

3 Burnumuzun b.ktan kurtulmayışının sebebi şu liberaller, başka bir deyişle "yetmez ama evetçiler" ise, mesela, daha dün RTE'nin "Hasan Abi" diye hitap ettiği Hasan Cemal'in yürüyüşte olmasını nasıl karşılayacağız? Tamam, yürüyüş herkese açık olsun da, yanlış kişiyle yoldaşlık ederek, doğru sonucu elde etmek mümkün mü?

4 Kuşkusuz herkes için adalet istemek erdemdir ve gereklidir, lakin cemaatin sosyal medya hesaplarından yapılan ısrarlı paylaşımlar acaba RTE'nin ekmeğine yağ sürmüyor mu? Bunu doğrudan engellemek mümkün olmadığına göre, mesafe koymak için Cemaatin tüm unsurlarıyla AKP ile birlikte ortak olduğunu vurgulamak, birlikte yargılanmaları ge-

rektiğinin altını çizmek gerekmez mi? Aksi halde soyut bir 'adalet' kavramından söz edilmiş olmaz mı?

5 Geç kalınmış bile olsa, gerçekleşen bu adalet yürüyüşünün somut bir yol haritası olması gerekmez mi? Hangi toplumsal gruplar-

la, ne tür bir sonuç elde etmek için yola çıktığı netlikle ortaya koyulma zorunluluğu yok mudur? Aksi halde her çekenin elinde kalacak bir 'adalet' kavramı, yine içeriksiz bir ifadeye indirgenmiş olmaz mı? Yürüyüş ne elde edilirse başarıya ulaşmış olacak diye bir açıklama yapmak gerekmez mi?

6 'Adalet' isterken haklılık ve öncelik vurgusu yapılmak zorunda değil midir? Herkes için adil yargılanma hakkı savunulurken, net bir tarif yapılmadığı için, sanki herkes suçsuzmuş gibi bir algı yaratılmış olmuyor mu? Örneğin AKP'li vekillerin eşleri türü isimlerin yürüyüşte olması, tam da 'adalet' isteyenlerin umudunu kırmaz mı? Geçmişte sıkça yanlış, kandırılmış olanlarla, hata

yapmadan, boyun eğmeden, bedel ödeyerek bugüne geleler arasında bir tercih yapmak gerekmez mi?

7 Bu süreç kuşkusuz 'adalet' gereksinimi acil olan insanlar için ayrı bir önem taşıyor. Söz gelişi "Gezi" vurgusu net bir biçimde yapılamaz mıydı? O gün ortaya çıkan isyanın haklılığı taleplerinden ileri geliyordu, bunun dillendirilmesi, diri tutulması gerekmez mi? İçinde herkesin olması için değerli olandan vazgeçmek liberal bir yanılma değil midir?

8 Tarihin en büyük katliamlarından biri olan 'Sivas 93' vurgusunun ısrarla ve net yapılması gerekmez mi? Siyasal parti pankartı taşımamayı anlamak mümkün belki, ancak en büyük mağduriyeti yaşayanları öne çıkarmanın nesi yanlış? Aydınlanmacıların, sosyalistlerin uğradığı haksızlıklar tek tek

sayılarak sağlıklı bir ideolojik hattın çizilmesi gerekmez mi?

9 'Adalet' arayışı için yürürken, bir yandan AKP'nin doğal ortağı olan AB, NATO, ABD'ye karşı anti-emperyalist bir vurguya gereksinim yok mu? Bir eylem doğru kurgulanmadığı, hedefleri açık ortaya konmadığı zaman savrulma olasılığı yüksek değil midir? Buna karşılık hazırlıklı olmaz gerekmez mi?

10 Son soru da kendime: Kılıçdaroğlu ilk kez sokağa inmişken, aşırı kuşkucu davranmıyor musun sen? Davranıyorsan, bunca deneyimli yurttaş olarak bunda haklı mısın, değil misin? Haklıysan, ilkelerini ortaya koymak ve güruhtan ayrılmak için her aydın bunu yapmak durumunda değil mi? E aydın dediğin madem yalnız yürümeyi göze alandır, sevimsiz olmayı göze almak gerekmez mi?

'Adalet' isterken haklılık ve öncelik vurgusu yapılmak zorunda değil midir? Herkes için adil yargılanma hakkı savunulurken, net bir tarif yapılmadığı için, sanki herkes suçsuzmuş gibi bir algı yaratılmış olmuyor mu? Örneğin AKP'li vekillerin eşleri türü isimlerin yürüyüşte olması, tam da 'adalet' isteyenlerin umudunu kırmaz mı? Geçmişte sıkça yanlış, kandırılmış olanlarla, hata yapmadan, boyun eğmeden, bedel ödeyerek bugüne geleler arasında bir tercih yapmak gerekmez mi?

Sermaye ve hükümetin hesaplarına

Emekçiler itiraz ediyor

Emekçiler, sermayeye dikensiz gül bahçesi vaat edilen “olağanüstü dönemde” irili ufaklı direnişlerle tepkilerini gösteriyor. Hükümetin sermayeye açık çek politikası, fabrikalarda ve işyerlerinde işçinin itirazlarıyla duvara tosluyor.

■ AŞKIN SÜZÜK

Haziran ayı bitmek üzere. 15 Temmuz’un ardından ilan edilen OHAL’in üzerinden neredeyse bir yıl geçti. “Olağanüstü” bu dönemde, sınıf savaşı en çetin haliyle sürüyor. Bu dönemde devletin temel mekanizmaları işleme hale gelirken, iktidar gücünü sürekli konsolide etme ihtiyacı

duyuyor. Cumhurbaşkanı doğru tekleyen AKP iktidarının bu yöndeki her hamlesi, düzen muhalefetinin sadece “demokrasi talep eden” cılız itirazlarıyla aslında meşrulaştırılıyor.

AKP iktidarının OHAL boyunca ayakta kalmak ve bu güne kadar sırtını dayadığı temel güç olan sermayeye mesaj vermek adına attığı adımların doğrultusu sömürünün daha

da derinleştirilmesi oluyor. Türkiye tarihinde ancak darbe dönemlerinde görülen ve böyle dönemlerde süreklileşebilen açık ve cüretli işçi düşmanı uygulamaların benzerlerine hep birlikte tanık oluyoruz.

İşçi sınıfının mücadelesiyle kazandığı birçok hakkın elinden alınması ile devam eden bu saldırılar artık en temel kazanımlara gelip dayandı. Bu nedenle önümüzdeki günlerde, AKP iktidarının geleceğini bağladığı ve bir teminat saydığı sermaye desteğini yitirmemek adına emekçilerin haklarına karşı daha saldırgan bir tutum sergileyeceğine tanık olacağız. Çünkü ellerinde sermaye yanlısı ve işçi düşmanı uygulamalar dışında, tutarlı ve yönü belli hiçbir politika kalmadı. Ve bu uygulama ve politikaları gizleyecek, bu adımları makyajlayacak siyasi

ve ideolojik silahları giderek azalıyor.

BİR AYAKTA KALMA STRATEJİSİ

Arka arkaya sermayeye teşvik paketleri açıklamanın, yatırımların önünü açmak adına patronlara büyük kayaklar çekmenin, Varlık Fonu ile ekonomide elde kalan kamusal birikimleri piyasaya açmanın ve sermaye yanlısı hukuki düzenlemelerin KHK hızında geçirilmesinin başka bir açıklaması olabilir mi? Hükümet bir ayakta kalma stratejisi olarak işçi sınıfının haklarına saldırıyor ve sömürüyü derinleştirmek için Türkiye’yi emekçi on milyonlar için bir cehenneme dönüştürmeye çalışıyor. Sermaye sınıfı ise mevcut iktidar aktörlerinin daha ne kadarını yapabileceğini görmek için şimdilik ellerini ovuşturuyor.

Madalyonun diğer yüzünde, her bir saldırı hamlesinin emekçilerde ve özellikle sınıfın bazı bölmelerinde ise ciddi bir etkisi ortaya çıkıyor, çıkacak. Sınıfta ortaya çıkan bu açık ve örtülü itirazların yerleştiği genel doğrultu, işçi sınıfı hareketinin sendikalara rağmen bir canlanma işareti verebileceğini gösteriyor.

İŞÇİNİN İTIRAZLARI ÇOĞALYOR

Patronlara yapılan kıyaklarda geçtiğimiz hafta gündeme gelenler, hafta tatilinin sermayenin ihtiyaçları için kaldırılması, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nda patronlara öngörülen bazı yükümlülüklerin uygulama tarihinin ertelenmesi ve işçinin hak arama yollarını daraltan "Zorunlu Arabuluculuk" düzenlemesinin Meclis Komisyonunda kabul edilmesi oldu.

Öte yandan, grev hakkının fiilen ortadan kaldırılmış olduğu bir kez daha teyit edildi. Mevcut yasalarla epey zayıflatılmış olan grev hakkının fiilen tümüyle ortadan kaldırılmasına işçilerin artan tepkisi ise dikkat çekiyor. 2002 yılından bu yana, yani AKP döneminde verilen grev erteleme kararlarının sayısı 13'e ulaştı. Bu kararların 5 tanesi ise OHAL döneminde verildi.

Haziran ayı başında Şişecam'da verilen grev erteleme kararına karşı cam işçileri direnme hakkını kullanarak dönüşümlü olarak işyerlerini terk etmeme eylemi gerçekleştirdi. Bakanlar Kurulunun aldığı kararı eylemle yanıtlayan işçiler, Yüksek Hakem Kurulu (YHK) eliyle bir sözleşmenin kendilerine dayatılmayacağını gösterdiler.

Geçen hafta Petkim'de ise işkolundaki grev yasağına güvenerek işçinin kazanımlarına göz diken patronun dayatmalarına karşı direniş başlatıldı. Petkim'in stratejik bir kuruluş olması ve direnişin ülkede ses getirmesi üzerine hükümet devreye girerek YHK toplantısını öne çekti ve sözleşmenin bir an önce imzalanmasının koşullarını hazırladı. Buna rağmen Petkim mücadelesi, bir sonuca ulaştı ve sözleşme kapsamının üç yıl olması dışında işçinin iradesinin başta maddi konular olmak üzere belli ölçülerde yansıdığı bir sözleşme imzalandı. Sözleşmede "kiralık işçilik" uygulamasının fabrikaya sokulmamasına

ilişkin madde ise önemli bir kazanımın devam ettirilmesi anlamına geldi.

Patronlar hükümetin işçi düşmanı politikalarından alabildiğine güç ve cesaret alıyor. Bu nedenle, işçi sınıfının örgütlü kesimlerine toplu sözleşmelerde diz çöktürmek için ellerinden geleni yapıyorlar. Grev ertelemeleri ve YHK tehdidi, işçinin yasalara dayanarak verdiği hak mücadelesinin önüne set oluyor. Bu durum, işçiyi yasal zemini aşan haklı ve meşru başka bir mücadele eksenine zorluyor ve söz konusu eksen işçinin iradesinin belirleyici olduğu sendikaların bu iradenin gereğini yapmak zorunda kaldığı eylem süreçlerini tetikliyor.

Cam ve petrokimya işçilerinin Haziran ayındaki mücadelesi, önümüzdeki döneme ilişkin bazı ipuçları barındırıyor. Metal grup sözleşmesinde de böylesi bir mücadele zemininin ortaya çıkması olası. Bu tepkiler, AKP'nin sermayeye sunduğu "açık çek" politikasının işyerleri özelinde duvara tosladığını ve patronlar tarafından fabrikaların rahatlıkla kontrol altına alınamayacağını gösteriyor. ■

ESNEKLEŞMEDE YENİ SALDIRI: HAFTA TATİLİ KALKTI

Geçen hafta TBMM'de Sanayinin Geliştirilmesi ve Üretim Desteklenmesi Yasa Tasarısı kabul edildi ve Hafta Tatili Kanunu yürürlükten kaldırıldı. Bu yasal düzenleme, sermayeye yeni bir teşvik niteliği taşıyor ve işletmeleri hafta tatilinde çalışmak için yerine getirmek zorunda oldukları bazı yasal prosedürlere kurtarıyor. Pazar günü

işyerlerinin çalışmasını kolaylaştıran bu düzenleme, istihdamda esnekliği arttıracak. İşçinin hafta tatili hakkını güçlendiren bir düzenleme kaldırılmış oldu. Şimdilik çalışanların hafta tatili hakkı yerinde duruyor ancak son düzenleme ile sermayenin çıkarları adına gerekirse bu hakkın dahi tartışmaya açabileceği görülüyor.

İŞ CİNAYETLERİNE YİNE DAVETİYE ÇIKARILYOR

Geçen hafta geçen yasa pakedinde patronlara yapılan bir başka kıyakta, işçilerin canına kastediyor. 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nda kamu işyerleri ile 50'den az çalışanı olan az tehlikeli işyerleri için iş sağlığı ve

güvenliği (İSG) uzmanı ile işyeri hekimi istihdamını zorunlu kılan hükümler, 3 yıl ertelenerek 1 Temmuz 2020'ye çekildi. Zaten yetersiz olan ve İSG konusunu piyasaya açan yasanın patronlara bazı yaptırımlar getiren mevcut hükümleri de

esnetiliyor. Oysa Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı daha geçen ay "Hedef Sıfır Kaza" başlığı altında yeni bir kampanya başlatmıştı. Patronların İSG yükümlülükleri hafifletilerek yeni "kazalara", işçi cinayetlerine davetiye çıkarılıyor.

İŞÇİNİN HAK ARAMA YOLLARI DARALTILYOR

Zorunlu Arabuluculuk Yasa Tasarısı TBMM Adalet Komisyonu'nda kabul edildi. Tasarının Meclis tatile girmeden yasalaştırılması bekleniyor. Bu yasayla, kanuna veya bireysel ya da toplu iş sözleşmesine dayanan işçi, işveren alacağı, tazminatı ve işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulması dava şartı olarak aranacak, yani zorunlu hale getirilecek. Düzenleme, işçi lehine bazı hükümler içeren ya da İş Mahkemelerinde bu şekilde yorumlanan mevzuatın değiştirilmeden işlevsiz kılınmasına yol açacak. İşçiyi yargıya başvurmadan önce arabulucuya mahkûm ederken, çalışanları yasalarda hak ettiklerinden daha azına razı olmaya zorlayacak.

MHP'nin başındaki AKP'linin icraatları

Türk İslam Sentezi'nin son günleri

Dinci milliyetçilik, şimdi AKP'de vücut bulmuş bir politika. Bu politikada belirleyici unsur dincilik. Türkçülük bir tür yan unsur. Onu dengeleyeceği umulan milliyetçi dinciliğin temsilcisi ise MHP idi. Ancak MHP bu çizgiyi tutmak ve korumaktan çok uzak bir çizgi tutturdu uzun zamandır. Dinci milliyetçiliğin bütün adımlarına evet diyor örneğin. Evet dedikçe kendi üzerinde durduğu Türkçülük de hızla dincilik içinde eriyip gidiyor. Bu erimenin somutlaştığı kişi ise partinin başındaki Devlet Bahçeli. Son yıllarda koltuğunu korumak için AKP'nin her önerisine destek vermesi ayaklarının altındaki toprağın kayıp gittiğini fark etmesinden.

■ ORHAN GÖKDEMİR

1970'li yıllarda "Aydınlar Ocağı" tarafından dillendirildi. Türkiye için en iyi yol mevcut "milliyetçi batıcılık" politikasından vazgeçip "Türk İslam Sentezi"ne yatay geçiş yapmaktı. Aydınlar Ocağı ülke için milliyetçi batıcılık yerine bir tür "milliyetçi dincilik" politikası öneriyordu.

Aydınlar Ocağı'nın bu politik önerisi 1980'li yıllarda bizzat 12 Eylül cuntası eliyle yürürlüğe konuldu. Toplum islamize edilecek, din anayasal bir kurum olarak kamu yaşamına sokulacaktı. Zorunlu din dersi geldi böylece. Ardından imam hatip patlaması yaşandı. Milli Eğitim askerle eliyle dinselendirildi. Birtakım tarikatlar (ki bunlar ya Nakşi ya da onun bir versiyonu olan Nurcuları) el altından desteklendi. Yurt dışında Türk vatandaşlarının kalabalık olduğu ülkelerde onları "yıkıcı ve bölücü" akımlardan korumak amacıyla DİTİP (Diyanet İşleri Türk İslam Birlikleri) adlı bir

tarikat benzeri teşkilat kuruldu. Bu teşkilatı örgütleyen Genelkurmay yurttaşlarına camiler etrafında toplanma çağrısı yaptı. Güneydoğu'da helikopterden atılan bildirilerle Kürtler "Ermeni tohumu" PKK'ye karşı cihada çağrıldı. Laikliğin devlet eliyle yıkılmasının kısa tarihidir bu.

Ülkedeki sağcı partilerin çoğu zaten devletin benimseydiği bu "Türk-İslam" çizgisini takip ediyordu. MHP ise, sentezin bir tür ete kemiğe bürünmesinden ibaretti. Hatta arı bir Türkçülük ile "son Türk devleti" içinde etkin bir rol oynayamayacağını anladıkça dümeni İslam yönünde çevirmekte hiçbir sakınca görmedi. Böylece Aydınlar Ocağı'nın Türk-İslam Sentezi giderek İslam-Türk Sentezi'ne dönüşmeye başladı. Ülkenin milliyetçi dincilikte tutunamayacağı, zorunlu olarak dinci bir milliyetçiliğe demir atacağı belli olmuştu.

Dinci milliyetçilik, şimdi

AKP'de vücut bulmuş bir politika. Bu politikada belirleyici unsur dincilik. Türkçülük bir tür yan unsur. Onu dengeleyeceği umulan milliyetçi dinciliğin temsilcisi ise MHP idi. Ancak MHP bu çizgiyi tutmak ve korumaktan çok uzak bir çizgi tutturdu uzun zamandır. Dinci milliyetçiliğin bütün adımlarına evet diyor örneğin. Evet dedikçe kendi üzerinde durduğu milliyetçilik de hızla dincilik içinde eriyip gidiyor. Bu erimenin somutlaştığı kişi ise partinin başındaki Devlet Bahçeli. Son yıllarda koltuğunu korumak için AKP'nin her önerisine destek vermesi ayaklarının altındaki toprağın kayıp gittiğini fark etmesinden.

MHP'NİN ZİRVESİNDE BİR AKP'LI

Dr. Devlet Bahçeli, sıradan "ülkücü" öğretim görevlilerinden biriydi. Bir iki ülkücü derneğin örgütlenmesinde

bulunmuş, birini yönetmişti. Alparslan Türkeş'in daveti üzerine öğretim üyeliği görevinden istifa etti, 12 Eylül'den sonra kapatılan MHP'nin yerine kurulan MÇP'ye katıldı. 1987'de yapılan parti kurultayında parti yönetimine seçildi ve Genel Sekreterlik görevine getirildi. 1997'de Türkeş'in ölümü üzerine MHP Genel Başkanı görevini üstlendi. O gün bugündür MHP'nin tartışılmaz lideri. 2000, 2003, 2006, 2009 ve 2012 tarihlerindeki MHP kongrelerinde tekrar genel başkan seçildi. MHP düşse de kalksa da o hep koltuğunda oturmayı başardı.

Partisi içinde dillendirilen bir iddiaya göre o aslında MHP'liden çok bir AKP'li gibi davranıyor. Hoş 2002 yılında darbe gibi bir hareketle AKP iktidara getirildikten bu yana hem MHP hem de CHP, AKP ile sembiyotik bir yaşam kurmuş durumda. Böylece muhalefetin varlığı giderek iktidar partisinin varlığını sürdür-

AKP "Türk-İslam Sentezi"ni "İslam-Türk Sentezi"ne dönüştürdü. Laik Cumhuriyet bu son darbeye birlikte bitti. Eğitimden orduya devletin bütün unsurlarıyla dinselendirilmesi tamamlandı. Ama bu arada din ellerinden kayıp gitti. Şimdi AKP ve reisinin ahlaksız bir din icat etmeye çalıştığı tartışılıyor. MHP de sentezin İslamcı ayağına tutunarak sistem içinde onu var eden temellerini bitirdi. Türk İslam Sentezi, yarattığı iki parti ile birlikte tarihin çöplüğüne yuvarlanacak elbette. Ve bu tarihte Devlet Bahçeli'nin rolü Tayyip Erdoğan'dan daha ileri...

mesine bağlandı. MHP'ninki sembiyotik bir yaşamın ötesine geçip beslendiği organizmanın bir uzvu haline gelme hali daha çok. MHP, AKP'den ne kadar ayrı, tartışmalı...

AKP DÜŞMÜYORSA MHP'YE DAYANDIĞINDAN

MHP'nin AKP'ye koltuk değneği olmasının örneği pek çok...

7 Haziran seçimlerinin hemen ertesi. Büyük oy kaybına uğrayan AKP henüz şaşkınlığı üzerinden atamamış. Yeni Meclis'in ilk işi Meclis Başkanını seçmek. AKP'nin artık tek başına kazanması zor görünüyor. MHP giriyor devreye. Meclis Başkanı, MHP'nin geçersiz oy kullanarak destek vermesiyle AKP'nin aday İsmet Yılmaz oluyor. Muhalefetin psikolojik üstünlüğü de MHP'nin o adımıyla tuz buz oluyor.

Devlet Bahçeli'nin partisine bu tür manevralar yaptırması o olayla da sınırlı değil. AKP'nin kazandığı ilk seçimlerden bu yana Cumhuriyet tarihinin en önemli kararları alınırken,

Devlet Bahçeli hep dönemin iktidar partisine destek verdi. İşte o olaylar:

AKP henüz çiçeği burnunda bir parti. Bülent Ecevit'in başbakanlığındaki 57. hükümeti devirecek ve AKP'yi iktidar yapacak olan süreci Devlet Bahçeli başlattı. Bahçeli, 7 Temmuz 2002'de durup dururken erken seçime gidilmesi gerektiğini açıkladı. Onun bu açıklamasıyla 3 Kasım 2002'de yapılan erken seçim AKP'nin zaferiyle sonuçlandı. Bahçeli'nin partisii baraj altında kaldı.

AKP, "Anayasa Mahkemesinin 367 Kararı" ile krize girerken, Devlet Bahçeli'nin desteğiyle kurtarıldı. O dönemde Abdullah Gül'ün cumhurbaşkanı seçilebilmesi için toplantı yeter sayısı olan 367'nin sağlanması gerekiyordu. Bahçeli Genel Kurul'daki oylamaya katılacaklarını açıklayınca AKP ve MHP'lilerin toplam sayısı 440'ı aştı ve Gül Köşk'e çıktı.

Devlet Bahçeli'nin AKP'ye desteği 2007'de Abdullah Gül'ü köşke çıkarmakla sınırlı kalma-

dı. Aynı yıl başlatılan Ergenekon davasına "adil yargılamayı etkilemeyeceğim, sonucunu görelim" diyerek destek verdi.

AKP'nin başlattığı üniversitelerde türban serbestisi tartışmalarında da Bahçeli koşulsuz destek verdi. Dönemin MHP Grup Başkanvekili Mehmet Şandır, "Üniversite yetmez, türban devlet memurlarına da serbest kılınsın" şeklinde açıklama yaptı. AKP, 4+4+4 düzenlemesiyle, imam hatiplerin ortaokul kısmını açıp, türbanı ilköğretime sokarken, yine Devlet Bahçeli'nin desteğini aldı.

Bahçeli 2013 yılındaki Anayasa görüşmelerinde de AKP'ye destek verdi. O dönemde, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın yeni Anayasa'da uzlaşılacak 48 maddenin TBMM'den geçilmesi önerisine MHP'den "Evet" yanıtı geldi.

2014'te Meclis'te görüşülen Suriye-İrak tezkeresi de AKP ve MHP milletvekillerinin oylarıyla kabul edildi. Tezkerede yurtdışı asker gönderme ve Türkiye'de yabancı asker konuşlandırma izni veriyordu.

Bahçeli'nin AKP'ye destek tavrı o kadar şartlı bir reflekse dönüştü ki Wikileaks belgelerinde Tayyip Erdoğan'a yönelik iddialara bile ilk o tepki gösterdi. Belgelerde Tayyip Erdoğan'ın Avrupa bankalarında gizli hesapları olduğu iddia ediliyordu. Devlet Bahçeli, Wikileaks'in yayınladığı belgelerle ilgili olarak "kol kırılır yen içinde kalır" minvalinde değerlendirmelerde bulunmuş, "Parti olarak, yabancı bir ülkedeki internet sitesine dayanarak ve sağladığı bilgilere bel bağlayarak, AKP hakkında hüküm vermeyiz ve iç politikamızın malzemesi olarak kullanmayız. AKP ne kadar yanlışla düşse de ve ihanete uzanan hatalar yapsa da bunları biz milletimizden başka kimseyle konuşmayız ve iç politikamıza dışarıdan müdahalelerin yapılmasına kararlılıkla karşı çıkarız" demişti.

BAHÇELİ NEDEN AKP'YE SİĞİNDİ?

Tayyip Erdoğan'ın Anayasa'ya son öldürücü darbeyi vurup kendini tek adam ilan etme girişimine de Bahçeli sınırsız destek verdi. Hatta durum bu kez desteğin ötesine geçmiş, bir tür AKP'ye sığınma biçimine bürünmüştü. Çünkü AKP'ye destek politikası sonunda partisini içeriden çatlatmış, karşısına ilk kez güçlü

bir parti içi muhalefet çıkmıştı. Bu muhalefeti alt edemeyeceğini gören Bahçeli'nin AKP'ye sığınmaktan başka çaresi kalmamıştı.

MHP'ye yakın bir gazeteci bu sığınmanın nedenlerini şöyle sıralıyor:

"Yargı kararı ile 10 Temmuz 2016'da yapılacak seçimli Kurultay'ı erteletmek zorundaydı. Çünkü MHP Tüzük Kurultay'ı gösterdi ki Genel Başkanlığına kaybedecek. Yargıtay kararını, yargı kararı ile engellemek şarttı, tek çare AKP'den yargıya müdahale etmesini sağlamaktı. AKP'ye, 'Başkanlığı destekleyeyim, siz de MHP Kurultay'ını yaptırmayın' formülünü sundu. Bu formül tuttu, seçimli Genel Kurul AKP desteği ile iptal edildi. Ama Bahçeli'nin AKP'ye diyet borcu vardı, MHP'yi 7 Haziran'da koalisyon ortağı yaparak iktidar olmayı istemedi. Olsaydı AKP'nin 14 yıllık iktidarı sona erecekti, 4 Baka-na Yüce Divan yolu açılacaktı, yolsuzlukların, çözüm sürecinin hesabı yargı tarafından sorgulanacaktı."

Peki, bu sığınma onu kaçınılmaz sondan kurtardı mı? Parti içinde desteği tartışmalı. MHP artık bütünlüklü bir yapı değil. Partisinin neredeyse yarısını ihraç etti ama bu parti içindeki kaynaşmayı durdurabilmiş değil. Üstelik onay verdiği Anayasa değişikliği ile çok partili hayat da bir anlamda rafa kaldırılmış durumda. Yani Bahçeli AKP'ye verdiği sınırsız destekle MHP'nin de ipini çekmiş durumda.

Evet denildiği gibi o bir AKP'li. Bu öylesine bir özdeşleşme ki bayram konuşmasında bile OHAL'in devam etmesi gerektiğini söylüyordu.

TÜRK İSLAM SENTEZİ'NİN SON GÜNLERİ

AKP, "Türk-İslam Sentezi"ni "İslam-Türk Sentezi"ne dönüştürdü. Laik Cumhuriyet bu son darbeye birlikte bitti. Eğitimden orduya devletin bütün unsurlarıyla dinselendirilmesi tamamlandı. Ama bu arada din ellerinden kayıp gitti. Şimdi AKP ve reisinin ahlaksız bir din icat etmeye çalıştığı tartışılıyor.

MHP de sentezin İslamcı ayağına tutunarak kendi kendini bitirdi. Türk İslam Sentezi, yarattığı iki parti ile birlikte tarihin çöplüğüne yuvarlanacak elbette. Ve bu tarihte Devlet Bahçeli'nin rolü Tayyip Erdoğan'dan daha ileri... ■

ABD, Suriye'de çıkış yolu arıyor

ABD'nin Suriye'yi yeni bir saldırıyla tehdit eden açıklamaları, ordu ve müttefiklerinin Irak sınırına ulaşarak Deyrezzor'u IŞİD'den kurtarma operasyonuna başlama hazırlığında olduğu bir zamanda geldi. Suriye'nin kaderi, bir anlamda Deyrezzor'da belirlenecek.

■ ERMAN ÇETE

ABD yönetiminin, Suriye ordusunun bir kez daha kimyasal silah kullanacağını iddia etmesinin ardından gözler yeniden ABD'nin Suriye planlarına çevrildi.

Beyaz Saray, olası bir Suriye ordusu saldırısında "masum çocuklar dahil" kitlesel ölümlerin yaşanabileceğini öne sürerken, bu seferki saldırıdan Suriye'nin yanı sıra Rusya ve İran'ın da sorumlu tutulacağını söyledi.

Ancak Beyaz Saray'ın açıklamasının ardından, Pentagon'dan gelen ilk sinyal, "ellerinde böyle bir bilgi bulunmadığıydı". Bununla birlikte Pentagon daha sonra ellerinde bazı bilgiler bulunduğunu ve "saldırı ihtimalinin arttığını" açıkladı.

ABD'nin bu tip bir tehdit ileri sürmesindeyse, Suriye

ordusu ve müttefiklerinin Irak sınırına ulaşip Deyrezzor'a yönelik operasyon hazırlığını hızlandırmasının payı büyük. Deyrezzor, yaklaşık 30 aydır IŞİD kuşatması altında ve Rakka taarruzundan sonra IŞİD'in çok sayıda militan kaydırıldığı bir vilayettir.

ABD, Irak-Ürdün sınırında görev verdiği vekillerinin yetersiz ve başarısız oluşunu, Suriye ordusuna doğrudan saldırarak telafi etmeye çalışmıştı. Tüm engellemelere rağmen, ordu ve müttefikleri Tanf'ın kuzeyinden sınıra ulaştı ve bölgedeki egemenliğini artırmaya başladı. Bunun yanı sıra, sınırda Rusya'nın da bir üs kurmaya başladığı ileri sürülüyor.

ABD'nin planı, buradaki ÖSO'cularla sınırdaki IŞİD kalesi El Bukemal'e ulaşmak ve Suudi Arabistan-Ürdün kontrolünde bir "Sünni bölge"

yaratmaktı. Suriye ve müttefikleri, bu planı şimdilik başarısızlığa uğrattı.

Diğer bir cephe, Rakka'nın güneyiydi. Suriye ordusu Rakka'nın güney kırsalından Deyrezzor'a bir cephe açmak istiyordu. Bu sırada, ABD destekli Suriye Demokratik Güçleri (SDG), Tabka'nın güneyinden aşağı doğru inmeye başlayarak ordunun önünü kesmek istedi. Burada Amerikan ordusu Suriye'ye ait bir uçağı düşürerek, Suriye ordusunun Deyrezzor'a hamle yapmasını bir kez daha engellemek istedi. Ancak ordu, stratejik Rusefa kavşağına ulaşarak bir kez daha bu planı da engellemiş oldu.

Son olarak, güneydeki Kuneitra cephesinde de, cihatçılarla birlikte İsrail'in orduya yönelik saldırısı püskürtüldü.

Bu noktada, ABD'nin Suriye topraklarındaki vekil askerlerinin (YPG hariç) güve-

nilmez oluşu, özellikle Fırat'ın güneyinde Washington'un doğrudan inisiyatif almasına neden oluyor. Ancak ABD'nin kendi gücüne dayanarak savaşmaya ne kadar istekli ve yeterli olduğu da bir muamma. Zira hem Suriye ve müttefikleri ABD'nin doğrudan kara unsurlarıyla savaşacağını düşünmüyor, hem de ABD içerisinde Trump'ın stratejisine (ya da stratejisizliğine) yönelik kuşkular çoğalıyor.

TRUMP'IN STRATEJİSİ YOK

Trump'ın ve Dışişleri Bakanı "Kuduz Köpek" Rex Tillerson'ın İran karşıtlığı üzerinden tırmandırmaya çalıştığı gerilimin kontrolden çıkacağına yönelik uyarılar artarken, esas sorunun Trump'ın bir stratejiye sahip olmamasında yattığı söyleniyor. Gerek Rakka, gerek Musul operasyonlarından sonra bölgenin nasıl yönetileceği hâlâ bilinmiyor.

Bu noktada, Deyrezzor için YPG'nin kullanılması gündeme gelebilirse de, bunun hangi şartlar altında yapılacağı, Rusya-İran-Suriye üçlüsünün buna vereceği tepkiler bilinmezliğini koruyor. Ancak görünen o ki, Suriye'de düğüm Fırat Nehri'nin kıyısında çözülecek. ■

Başka bir LGBT mücadelesi mümkün

Piyasacılık ile gericiğin, sermaye saldırısı ile yobazlığın birlikte büyüdüğü ülkemizde, homofobiyi neoliberal politikardan, gerici zihniyetten, AKP/Erdoğan iktidarından ayrı değerlendirmek mümkün değil. LGBT mücadelesi, sınıf mücadelesine taşınarak yoluna devam etmek zorunda.

■ **AHMET ÇINAR**

Onur Yürüyüşü bu yıl da yasaklandı. İstanbul Valiliğinin yasaklama bahanesi iki maddeden oluşuyordu: "kamu düzeni" ve "farklı kesimlerden gelen ciddi tepki".

Onur Yürüyüşü'nden birkaç gün önce LGBT'leri açık açık tehdit eden gerici ve homofobik Alperen Ocaklarından başkası değildi kastedilen. Valilik ile Alperen Ocakları yasaklama konusunda tam bir mutabakat içindeydi. Zaten bu mutabakat, aynı gün Alperen Ocaklarının İstanbul Valiliğine ettiği teşekkürle taçlandı.

"Kamu düzeni" bahanesiyse zaten ülkemizde yasaklamaların, kısıtlamaların artık sıradan hale gelmiş kalıp gerekçesi...

Peki neydi bu gericiğin alıp veremediği Onur Yürüyüşü? Kısaca bakalım:

Onur Haftası ve bu haftayı taçlandıran Onur Yürüyüşü'nün tarihçesi, 1969 yılının Haziran ayında New York'un Greenwich

Village bölgesindeki Stonewall Inn adlı barda meydana gelen olaylara dayanıyor. 28 Haziran 1969'da bu bara yönelik polis saldırısı ve saldırıyı takiben kendiliğinden gelişen direniş eylemleri, eşcinsellere ve cinsel azınlıklara yöneltilen baskıya karşı ilk açık direniş oldu ve dünyada LGBT mücadelesini tetikleyen bir kilometre taşı haline geldi. 1969'dan sonra her yıl Haziran ayında dünyanın çeşitli ülkelerinde yürüyüşler, etkinlikler, oturumlar, gösterimler düzenlendi ve tüm bu eylemler genel olarak "Onur Haftası", "Onur Yürüyüşü" gibi adlarla adlandırıldı.

Stonewall'un yıl dönümü Türkiye'de ilk kez 1993'te anılmak istenmiş ancak etkinliklere ve yürüyüşe izin verilmemişti. Türkiye'de ilk yürüyüş 2003'te yaklaşık 30 kişinin katıldığı bir kortejle gerçekleşti. Bu rakam 2010'da

5 bin kişiye ulaştı. 2011'de yaklaşık 10 bin kişi yürüdü. 2013'te ise Haziran Direniş günlerine

denk gelen Onur Yürüyüşü'ne yaklaşık 100 bin kişi katıldı, bu Türkiye'deki en geniş katılımlı yürüyüş oldu.

Yıl 2015'e geldiğindeyse Onur Haftası ramazan ayına denk geldi, baskı politikalarının islamofaşist tonunu daha da artırmaya başlayan AKP iktidarı, emrindeki polis gücüyle ve biber gazı, tazyikli su, plastik mermi marifetiyle Onur Yürüyüşü'ne saldırdı. 2016 ve 2017'de de İstanbul Valiliği, Onur Yürüyüşü'nü yasakladı.

Ramazan bahane...

AKP bu yıl da tüm gücüyle Onur Yürüyüşü nezdinden LGBT'lere ve LGBT mücadelesine saldırdı. Yürüyüşün yapılacağı gün (25 Haziran Pazar) Taksim polis ablukasına alındı. Bazı yürüyüşçüler ve polis saldırısını görüntülemeye çalışan AP kameramanı gözaltına alındı... Öyle ki bu yıl polisin bırakın yürüyüşü, gökkuşağı baskılı tişörtlere bile tahammülü yoktu, polis bazı yurttaşların üzerinde gökkuşağı desenli tişörtleri zorla çıkarttırdı. Hatta Fransız

Kültür Merkezi önünde gözaltına alınanlara polis aracında teypten Kuran dinlettirildi.

Taksim'de manzara buydu... Başka türüsü olması da beklenemezdi...

Çünkü... Piyasacılık ile gericiğin, sermaye saldırısı ile yobazlığın birlikte, el ele, iç içe büyüdüğü ülkemizde, homofobiyi neoliberal politikardan, gerici zihniyetten, AKP/Erdoğan iktidarından ayrı bir düzlemde değerlendirmek mümkün değil. Bugün gelen noktada LGBT mücadelesi, kimlik mücadelesinden sınıf mücadelesine taşınarak yoluna devam etmek zorunda. Diğer yollar ve yönler ya tıkalı ya da çıkmaz sokak. LGBT mücadelesini sadece bir kimlik savunusu olarak görmek ve göstermek ancak başka bir geniş yazının konusu olabilecek LGBT ekonomi politisinin karmaşık siyasi tarihi yeterince okuyamamaktan kaynaklanır.

LGBT mücadelesini, sınıfsal perspektifin içine yerleştirip mücadeleyi o yoldan sürdürmek tarihsel bir zorunluluk ve sorumluluktur. ■

Komünist LGBT'lerin açıklamasından:

ONURUMUZ VE MÜCADELEMİZ YASAKLANAMAZ!

"Baskı, şiddet, yasaklama, fetva ve benzeri formlarda karşıma çıkan homofobi ve transfobi bu düzen için bir zorunluluktur, dolayısıyla bir sistem sorunudur.

"Kapitalizm emekçileri bölmeden, birbirine düşürmeden ve burjuvazinin çıkarları altında örgütlemekten var olamaz. İşçi sınıfına sürekli homofobi ve transfobi zerk etmek, LGBT'leri varoşlara hapsedmek veya görünmezliğe mahkûm etmek de düzen için bir zorunluluktur. Ucuz işgücü üretimini süreklileştirmek için sürekli malum şahışça da tekrar edilen 3-5 çocuk dayatması, düzenin işçilerin cinselliğini nasıl düzenlemek istediğini göstermektedir. LGBT'lerin buna uyumsuz olduğu açıktır.

"Gericiğin varlığı sınıfsaldır, önündeki engellerin kaldırılması da egemen sınıfın talebidir. Laikliğin önce altının oyulması, ardından topyekûn ortadan kaldırılmaya çalışılması, toplumsal hayatın tarikatlar eliyle düzenlenmeye çalışılmasıyla LGBT'lerin görünmezliğe itilmeye çalışılması aynı talebin doğal uzantılarıdır. Ancak Türkiye toplumu gericiğe teslim olmayacağını, Haziran Direniş başta olmak üzere çeşitli vesilelerle göstermiştir. Türkiye işçi sınıfı bu kalıba sığmaz ve sığmayacaktır da.

"Valiliğin yasaklama kararının hiçbir meşruiyeti yoktur, hükümsüzdür. LGBT'lerin onurunu ve işçi sınıfının mücadelesini hiçbir güç yasaklayamaz, sonlandıramaz, ortadan kaldıramaz. Emekçi LGBT'ler homofobiye, transfobiye ve gericiğe teslim olmayacak, başları asla öne eğilmeyecek. Komünist LGBT'ler olarak eşitliğin, laikliğin ve mücadelenin bayrağının yükselmesi için tüm gücümüzü seferber edeceğimizi, onurumuza sahip çıkacağımızı ilan ediyoruz."

Kent kaçılacak bir yer mi?

Birdenbire boşalan yolların ortasında...

Kentlere can veren güzel binalar ya da görkemli manzaralar değildir ki; orada yaşayan insanlardır. O insanlar olmasa kent de olmaz. İnsansızlaşan kentler uğursuzlaşır, ölmüş hissi verir. Bayramlarda İstanbul böyle oluyor. Dolayısıyla ortada güzellenecek bir durum yok.

■ NEVZAT EVRİM ÖNAL

Bayramın birinci günü, her bayram olduğu gibi bütün gazeteler aynı haberi yaptı: İstanbul'da yollar bomboş. Tabii sansürün ağzını da gözünü de kapattığı medya için bayram günleri haberin iyice kesatlaştığı bir dönem ama ortada bir de olgu var. Tatil geldi mi, İstanbullu kentten kaçıyor. Öyle ki, insanlar şehir çıkışı trafiğinde yolun geri kalanı kadar vakit geçirmeyi göze alıyor, Atatürk Havaalanı iş çıkış saatindeki metrobüs durağına dönüyor.

ŞU İNSANLAR OLMASA...

2. Meşrutiyet'in Maarif Nazırı Emrullah Efendi'nin şaka yollu söylediği, "Şu mektepler olmasaydı maarifi ne güzel

idare ederdim" sözü o kadar açıklayıcıdır ki, kendisinden sonraki hemen her eğitim bakanına yanlış biçimde atfedilmiştir. Bu durum da ona benziyor. İnsanlar olmadığında İstanbul pek kolay idare ediliyor.

Dünyanın neresine giderse-niz gidin, faşizan iktidarların çok temel bir kuralı var ve bu kural AKP için de geçerli: Bütün sorunların kaynağı insandır; insan yoksa, sorun da yoktur. Dinciler kent denen kavrama daha baştan yabancı olduğu için insanların toplanıp sosyalleştiği meydanlardan nefret ettikleri, meydan denince akıllarına sadece pazaryeri geldiği, bu yüzden de depresyon toplanma yerleri dâhil her boş buldukları yere AVM diktikleri için İstanbul'u

yönetemiyor, yaptıkları her yeni projede biraz daha içine ediyor, kördüğümün üstüne bir düğüm daha atıyorlar.

Doğal olarak tatil oldu mu, olanağı olan kaçıyor. "Kent'in keyfini çıkartmak" Beyaz TV'nin topçu eskisi, mafya buluştuğu futbol yorumcusu Sinan Engin'e kalıyor. O da AVM'ye gidiyor. Ne yapsın, kentten o kadar anlıyor.

NEREYE GİDEYİM?

Yazının başlığı Mavi Sakal'ın 1998'de yaptığı İki Yol isimli olağanüstü şarkıdan alıntı. Gerçi orada "birdenbire boşalan yollar" ölümü anlatıyor ama zaten konumuz açısından da durum tam olarak böyle. Kentlere can veren güzel binalar ya da görkemli manzaralar değildir ki; orada yaşayan insanlardır. O insanlar olmasa kent de olmaz. İnsansızlaşan kentler uğursuzlaşır, ölmüş hissi verir. Bu yüzden boş caddeler hep korku ya da distopya filmlerinde karşımıza çıkar. Örneğin, sosyalizm yıkıldıktan sonra işsizlik yüzünden gençlerini göç veren, yoksulluk yüzünden de yaşlıları evden dışarı adım atamayan Doğu Avrupa kentleri böyledir, hele turistik olmayan kısımları geceleri tam anlamıyla hayalet kasabaya

döner.

Bayramlarda İstanbul buraları andırıyor.

Dolayısıyla ortada güzellenecek bir durum yok. Kafasız gericilerin insafına kalmış bu şehir, her bayramda ona can veren insanlar gittiğinde bir ölüm uykusuna yatıyor. Bu halinden ancak ölü seviciler mutlu olabilir. Kent, kalabalık ve canlı olduğunda; sokaklarında hayat olduğu, insanlar bir an evvel evlerine gitmek ve her fırsatta tatile kaçmak istemediğinde güzeldir. Dinciler ise tam olarak bu canlılığa düşman. İstanbul bu yüzden ellerinde can çekişiyor. Mesele yönetilemeyecek kadar büyük olması değil. İstanbul, kendisiyle benzer ölçekteki kentlere göre çok kötü yönetiliyor; zira AKP'li tüccar gericilerin iki temel derdi var: Halka götürülecek hizmetleri paraya tahvil etmek ve her kalabalıklaştığında başlarına kötü şeyler geldiği için neredeyse içgüdüsel biçimde nefret ettikleri kent merkezlerinden petrol zengini görgüsüz turistler ve onların çarşafli cariyelerinden başka herkesi kovalamak.

Ve şarkıda olduğu gibi, tekrar tekrar aynı soru dönüyor; giderek yükselen bir öfkeyle: "Nereye, nereye, nereye gideyim..." ■

MESELENİN ÖZETİ: (DÜBBÜ)EKBER'LE (DÜBBÜ)ASGAR'IN DİYALOGU

Ekber: İşli olmayan sokağa çıkmasın, gezmesin; aile kursun, kırsın dizini evinde otursun istiyorum.

Asgar: O zaman derhal her yere imar izni verelim, korunaklı siteler yapalım, stüdyo daireleri yasaklayalım efendim.

Ekber: Her yer beton oldu, hepsi araba alıyor trafik kilit. Geçmek için yol kapatıyorum bana sövüyor nankörler.

Asgar: O zaman her tarafa köprü, tüp geçit yapalım da alternatifleri olsun, hem para kazanırız efendim.

Ekber: Kimse hem benzine o vergiyi hem köprüye o parayı veremiyor. Trafik hâlâ kilit ve çok pis kulaklarım çınlıyor.

Asgar: O zaman otobüsten metro yapalım kimse farkı çakmaz başkanım. Bir de Marmara'ya boru, pardon ray döşeyelim. Şimdilik beş durak yeter, sonra nasılsa uzatırız.

Ekber: Hayvan gibi doluştular altta kalanın canı çıkıyor. Konu yine ben...

Asgar: Pembesini yapsak da kadınları ayırsak olmaz mı reis? Bir de hakaret davası açsan?

9 dokuz maddede KILIÇDAROĞLU YÜRÜYÜŞÜ

Kemal Okuyan

SOLA ÇEKEMEZSİNİZ, SAĞA GİDERSİNİZ

1. KILIÇDAROĞLU HAKLI BİR ZEMİNDE YÜRÜYOR...

CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu'nun başlattığı Adalet Yürüyüşü, alabildiğine adaletsiz bir ülkede, haklı bir zemine sahiptir. Türkiye'de hiçbir kirliliğe siyasi hesaba, komplonun üzerine örtmeyeceği bir gerçekle karşı karşıyayız: Mevcut siyasi iktidar değişmesi mümkün olmayan bir tarihsel hüküm yemiştir, meşruiyeti sıfırlanmıştır.

2. MEŞRU OLMASI ARKASINDA DURMAMIZI ZORUNLU KILMAZ

Meşruiyeti sıfırlanan bir siyasi iktidarı karakterize eden politikalara dönük her tepkinin kendisine otomatikman bir meşruiyet alanı açması doğaldır. Bununla birlikte, işçi sınıfı adına politika yapma iddiasında olan hareketlerin her meşru eylem ve inisiyatifi desteklemesi söz konusu olamaz. Meşruiyet birçok örnekte sermaye düzeninin sınırları içinde el değiştirir ve yine birçok örnekte yaşandığı gibi, bu değişikliklerde sol adına sermaye sınıfının kendini toparlamasına, inandırıcılık kazanmasına hizmet edenlerle karşılaşılır.

3. KRİTERLERİMİZ VAR

Demek ki, her meşru hareket, devrimci, ilerici, solcu ya da tarihsel açıdan olumlu-nabileceği bir içeriğe sahip olmayabilir. Bu durumda, tavır belirlerken kimi kriterlerle hareket etmek, doğru sorulara doğru yanıtlar vermek durumundayız. Kılıçdaroğlu'nun yürüyüşü sorgulanmayı hak etmektedir.

4. GELİN ADINI KOYALIM

Kılıçdaroğlu'nun yürüyüşü, Erdoğan'ın meşruiyet kaybının kurulu düzenin temellerini sarsmaması için gerçekleşmektedir. Kurulu düzeninin temellerinin sarsılmaması düzenin seçenezsiz kalmaması demektir. Kurulu

düzenin sarsılmaması sermaye sınıfının uluslararası bağlantılarının zayıflamaması demektir. Kurulu düzenin temellerinin sarsılmaması, liberal bir tutumun kendisini var edecek gerçek toplumsal kanallar bulması demektir. Kılıçdaroğlu'nun yürüyüşünde bunların hepsi vardır. Yürüyüş açıkça burjuva karakterdedir.

5. MÜHENDİSLİK DE DİYEBİLİRİZ

Kılıçdaroğlu'nun yürüyüşü, yükselen bir toplumsal hareketliliğin üstüne gelmemiştir. Yürüyüş, hareketlilik bir yana, toplumsal tepki ve öfkenin yükselişe geçtiği bir anda denk gelmemiştir. Herkesin dediği gibi, referandumun hemen ertesinde bir kitlesel hareketlilik için de daha uygun koşullar mevcuttu. Buradaysa kendi başına pek az meşruiyeti olan Berberoğlu'yla ilgili siyasal bir karar söz konusudur; bir mühendislik çalışmasıdır bu tam tamına. Bir kez daha birleşik bir burjuva muhalefeti meydana getirilmeye çalışılmaktadır. CHP'si, HDP'si, diğerleri... Burada sol katalizörlüğe soyunduğu anda ezilmeye mahkumdur.

6. SERMAYENİN BORUSU

Yürüyüşün "dostları" arasında herkes vardır. Çirkin ve kirliliğe bir listeyi buraya taşımaya gerek yok, merak edene hatırlatırız. Defalarca söylediğimiz gibi, "herkes" in olduğu yerde sermayenin, uluslararası tekellerin borusu öter. Bunun istisnası, doğrultusu belli olmayan, farklı ideolojik-siyasal çizgilerin, farklı sınıfların sahada hesaplaştığı kitle hareketleridir. Ancak burada bayağı kurgusal bir eylem söz konusudur.

7. SOLA ÇEKEMEZSİNİZ, SAĞA GİDERSİNİZ

Bu eyleme renk vermek, onu sola çekmek beyhude bir çabadır ve tek bir sonuç doğurur: Tıpkı AKP'nin ilk yıllarında olduğu gibi, liberal-emperyalist bir operasyona soldan meşruiyet katkısı yapmak. Liberalizm AKP'nin elinde tehlikeli, başka güçlerin elinde zararsız diye bir şey yok. HDP'yi veya PYD'yi ABD ile işbirliği yapmakla suçlayanların CHP'ye bu konuda sonsuz kredi açması da bir o kadar tuhaf değil mi? Bütün bunlar düzenin sınırları içinde düşünmenin sonuçlarıdır ve solun bu sınırları kabullenmesi olacak iş değildir.

8. BAĞIMSIZ TAVİR ESAS

CHP'nin sorunu etkisiz muhalefeti değildir, değildir. Sol, "işte sokağa çıktı" diyerek Kılıçdaroğlu çizgisini onaylayamaz. Siyasette belirleyici olan içeriktir, programdır. "Hareket" e ya da "eylem" e tapınarak devrimci tutum alınmaz. Adalet yürüyüşünün yan ürünü olarak görülebilecek bazı olumlu gelişmeler yaşanabilir, bunlardan yararlanmak, bunları halkın yararına kullanabilmek için de bağımsız bir tavır, emperyalizme ve gericiğe karşı açık bir sınıfsal tutum gerekir.

9. EVDE OTURMAK ZORUNDA DEĞİLSİNİZ

Halk sokaktayken evde oturmak ise, düzen karşısında çaresiz kalanların muhatap kalabileceği bir sorudur. Kimse evinde oturmak zorunda değil. Herkes gelişmelere kendi meşrebine uygun bir içerik ve biçimde yön vermeye çalışabilir. Türkiye'de komünistler, CHP lideri yürüyüşe geçti diye heyecanlanmayacak kadar zengin bir mücadele geçmişine ve berrak bir devrimci stratejiye sahiptirler.

2 TEMMUZ 1993 SİVAS
UNUTMUYORUZ
AFFETMİYORUZ
HESAP
SORUYORUZ

SİVAS'TA
YAKANLAR
AKP'Yİ KURANLAR

